

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Janca_Vaclav-Morovy_sloup.pdb

PDB Name: Janča-Morový sloup

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 19.12.2003

Modification Date: 19.12.2003

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Václav Janča
Morový sloup

© Václav Janča, Bruntál 2002

Roman

Roman jako obvykle po třetím pivu začal zešíroka vyprávět a jeho hlas se rozléhal poloprázdnou pivnicí: „Nevykládej mi tu nesmysly, Rudolfě. Já se hrabu v těch archivech už hezky dlouho, takže mi tu neříkej takové pitomosti.“

Rudolf, jeho protějšek, je chlap jak hora. Pracoval dřív v kamenolomu a jednou rukou dokáže zvednout chlapa nad hlavu. Je už půl roku bez práce a pobírá podporu. Jeho manželka je úřednicí na okrese. Všichni, kdo je znají se podivují, jakým kouzlem si Rudolf dokázal v mládí svou ženu získat. Jsou na první pohled tak nesrovnatelný pár, že je s podivem, jak jim manželství už víc jak dvacet let funguje. Rudolf, na rozdíl od své ženy, je velmi rozvázný, dá se bez nadsázky tvrdit, že pomalý, jak v pohybech, tak v myšlení. Je však značně sečtělý. I když nemá žádné kloudné vzdělání – v mládí škole příliš nedal a taktak prošel – po úraze v pětadesátém, když musel dlouho ležet v nemocnici, začal hodně číst a už mu to zůstalo. Přečetl nejdříve každou knížku, kterou mu přinesli, ale později se specializoval na historickou četbu. Je mu jedno, zda čte beletrii, odborný článek či pohádku. Hlavně když je to o historii, nejlépe středověk a všechno před ním. Rád v hospodě vypráví o tom co přečetl a neváhá vyslovovat své názory. Často se stává, že jeho výklad historických událostí je tak svérázný, že celá hospoda řící smíchem. On je však o svých vývodech vždy skálopevně přesvědčen. Na základě přečteného každého

přesvědčuje, že to muselo být tak jak říká on a ne jinak. Samozřejmě, když později přečte něco, co jeho názor změní, neváhá a svůj předchozí omyl veřejně vyhlásí a ihned vše uvede na správnou míru, samozřejmě zase podle svého. Místní historii takto opravoval nejméně stokrát, tak jak se postupně seznamoval s archiváliemi, které mu v kopiích opatroval Roman.

Pravidelné debaty Romana s Rudolfem se odehrávaly vždycky v pivnici, kam oba dopoledne, měli-li tu možnost, zašli, nebo, a to častěji, v domku Romana. Domovní debaty se odehrávaly zpravidla v letních večerech, kdy se jim ještě nechtělo spát. V dopoledních hodinách, kdy bývá v pivnici čistý vzduch, se scházivali na jedno či dvě piva. Jednak proto, že se zde scházejí většinou nekuřáci a jednak proto, že zde nebývá mnoho hostů. Obvykle tak kolem desíti.

Roman je duchodce už druhým rokem. Předtím se pokoušel uspět jako novinář – založil dokonce vlastní časopis „Naše historie“ s podtitulem: Vše o historii města a okolí – ale neuspěl. V minulých letech se intenzivně zabýval historií města, byl neustále v archivu a navštěvoval všechny větší knihovny, kde byly k dispozici staré dokumenty a knihy a snažil se sestavit ucelený obraz městské historie. Má připraveno vydání své první knihy, v níž se zabývá rodokmeny místního panstva asi od roku 900 do poloviny čtrnáctého století.

V hospodě bylo jako obvykle poloprázdno. Jenom Roman seděl na svém tradičním místě na lavici blízko výčepu a pročítal si kopie listin, které mu dnes ráno přišly z okresního archivu. Vyžádal si je už před měsícem a netrpělivě každý den číhal na poštáčku, jestli už nese zásilku. Dnes se konečně dočkal. Usadil se na svém obvyklém místě a než se stačil rozhlédnout, svalnatá hostinská před něj postavila pivo.

Z obálky vytáhl čtyři fotokopie a průvodní dopis, jímž mu archivář sděloval, že pátý dokument, který žádá, je stále zapůjčen muzeu v Praze. Jeho kopii mu zašle, jakmile se dokument vrátí do archivu, ale bohužel neví, kdy to bude. Začtl se do dokumentů. Ke čtení používá velkou lupu, jelikož mnohé dokumenty jsou stěží čitelné v originále, natožpak v kopiích. Naštěstí dokumenty, které právě četl nebyly z nejhorších a tak se mohl zahloubat do jejich obsahu.

„Nazdar frajere!“ zaburácelo nad ním.

„No nazdar!...“

Honza Tunka odstrčil s vrzáním lavici a prodral se vzniklou škvírou ke stěně. Se stejným rámusem lavici zase přitáhl zpět.

„Mančo!... dej nám to dvakrát a pro mě pivo navíc,“ zahulákal směrem k výčepu. To „dvakrát“ znamenalo dva panáky rumu.

„Honzo neblázní, já nebudu...“, ohradil se Roman, „už mám dost. Stará se zase se mnou nebude chtít tři dny bavit.“

„Nekecej a pij!... Na zdraví!“ Obrátil do sebe rum a zapil jedním pivem „na ex“.

„Mančo!... ještě jednou!“

Tunka je bývalý policajt, potom starosta, potom hostinský, potom zase starosta a naposledy podnikatel v nejasném oboru. Jeho vyřídilka mu vysloužila přezdívku „tlamič“. Dokáže za hodinu vyslovit deset tisíc slov o všem možném. Zná kde koho, každému hned tyká, o každém zná kopu intimností a tajemství. Má pověst nejukecanějšího chlapa na severní polokouli.

„Ukaž...“, řekl „tlamič“ a bral Romanovi dokumenty z rukou, „co to máš zajímavého?“

„Nesahej na to!... není to tvoje.“

„Jenom aby ses nepotento... vždyť ti s tím nic neudělám.“

„Tomu nemůžeš rozumět, je to latinsky a staročesky. Na to nemáš školy!“

„A ty jo? Nedělej ze sebe mudrce, ty jeden... mudrci!“

„Vážně!... dej to sem! Čekám na ně celý měsíc a ještě jsem je nečetl.“

„O čem to je?“ U stolu se objevil Rudolf, který slyšel poslední Romanova slova.

„Nazdar, přisedni!... Dostal jsem z archivu ty listiny, jak jsem ti o nich posledně povídal. Tohle,“ vzal do ruky první list, „je účet z radnice o zaplacení... počkej, tady to je: ...za sochu panny Marie s Jezulátkem... za práci... za materiál... jo!... tady. Za materiál – blok kamene... počkej, musím to přepočítat.“

Vytáhl kalkulačku a přepočítával staré míry na centimetry: „...blok kamene sto osmdesát tři krát šedesát, krát šedesát centimetrů. Co jsem říkal, ten šutr je o deset centimetrů užší, než ta socha. Z čehož

je jasné, že mimino je z jiného kamene, ale ten tu není nikde zapsaný. Z toho tedy plyne, že buď sochař měl kus kamene doma a ten použil, ale to by určitě nezapomněl zaúčtovat, nebo – a to tvrdím já – použil už hotovou sošku mimina, kterou nějak získal. A já musím zjistit jak a kde.“

„Nezdá se ti ta teorie trochu přitažená za vlasy?“ obrátil se tlamič na Roberta.

„Ani ne. Já jsem to už s Romanem probíral alespoň stokrát. Romane, co je v těch dalších papírech?“

„Říkám to jasně, Jezulátko není původní!“

Podívejte se sem: Tohle je zápis o rekonstrukci morového sloupu z osmadvacátého roku. Tady... vidíš: Jezulátko v náručí madony je z jiného kamene, než madona. Způsob zpracování kamene a celkový vzhled napovídá, že bylo vytvořeno jiným autorem, než socha madony. K tělu madony je přichyceno měděnými skobami zakrytými vápennou maltou.“

„To nic nedokazuje!“

„Jo, to máš pravdu, mohlo by to tak být, kdyby tady nenapsali, že podle nich je to Jezulátko alespoň o třista let starší, než madona. Ha!... co povíš teď?“

„Co bych říkal. Nic. Ty si myslíš, že když před sedmdesáti lety kdosi tvrdil tuhle věc, že to mohl dokázat? Podle čeho asi tak poznal, jak je to staré? Copak měli tehdy uhlíkovou analýzu a jiný vymoženosti? Neměli! Tak to byla jenom spekulace. Když chceš mít jistotu, tak si pozvi vědátory, ať se na tu sochu na náměstí podívají.“

„A co myslíš, že mám v téhle složce?... Podívej se: Samé dopisy. A komu?... Akademie věd: Žádám o poskytnutí prostředků na přezkoumání stáří... atd., atd. atd. ... A co mi odpovídají? Litujeme... nemůžeme... snad příští rok... Jsou to zabeďněnci. Na pozlátko soch u kostela, to peníze mají, protože to jsou vzácné sochy. Ale morový sloup je jenom z minulého století, takže nemá tak velkou historickou cenu, tudíž na něj peníze nejsou!“

„Že s tím Romane už nedáš pokoj,“ ozval se zase Tunka. „Minulý měsíc jsi tady pořád mluvil o náhrobku v Bretnově, teď zase morový sloup. Ještě z toho dostaneme všichni morovou nákazu! Ha, ha, ha... To víte, že prý v Rusku kdesi našli radioaktivní náhrobek, dva tisíce roků starý? Prý všichni, co tam chodili do kostela dostali rakovinu a prý to považovali za prokletí. Teprve teď přišli na to, že je tam ta radioaktivita. Že prý ten náhrobek postavili ufoňi!“ Honza se s potutelným úšklebkem rozhlížel po posluchačích, jestli mu věří.

„Ty, hele nech těch blbin, my se tu bavíme o seriózních věcech,“ ozval se Robert. „Náhodou Roman může mít pravdu. Já jsem četl, že se to dřív tak dělávalo. Když někde našli nějakou zachovalou sochu, která se už nikam nehodila, tak si ji vzal nějaký sochař a přidal ji do nějakého sousoší. Potom to někam umístili a každý sochař tvrdil, že to vysochal celé sám. Proč by to tak nemohlo být i u té naší madony s Jezulátkem.“

„Pánové, když dovolíte,“ ozval se dosud mlčící host na konci stolu, „to o tom Rusku náhodou může být pravda. Takových záhad je spousta. Já jsem onedlou slyšel, jak se o tom bavili dva chlapi ve vlaku. Mluvili o nějakém starém hřbitově, myslím, že to bylo v Železné. Je tam prý hrob, který vysílá. Vykládali, že když byli na procházce, tak měli puštěný tranzistorák a když přišli k tomu hrobu, že jim ten tranzistorák začal pítat jak sputnik.“

„To je zase nějaká blbost,“ ozval se Tunka. „Nechceš nám tu tvrdit, že tam mají pochovaný sputnik?“

„To nechci, ale já jim to věřím, protože mě se stalo něco podobného a to dokonce dvakrát.“

„Ho, ho!... máme tu zázrak, pánové... poslouvejme!“

„Hele tlamiči, že tobě není nic svaté, ještě neznamená, že ostatní jsou na tom stejně!“

„Víte, že jsem pracoval jako dlaždič v komunálu. No a když v padesátém osmém se dláždilo náměstí, tak jsem tam pracoval. Dláždil jsem před radnicí kolem toho morového sloupu. Tehdy jsem dostal jako dárek k Vánocům tranzistorák. Možná se někdo z vás pamatuje, takový velký, vypadal jak dámská kabelka. Tehdy to byl velký trháč. To víte, tranzistoráky teprve začínaly. Tak jsem si ho vzal do práce a postavil jsem ho na podstavec toho morového sloupu. Tak mi tam vyhrával dva dni. A třetí den to začalo. Bylo to třetího července. To datum si pamatuji proto, že jsem druhého měl narozeniny a uhnal jsem si pěknou kocovinu a tak jsem toho třetího jenom posedával namísto práce. Poprvé se to ozvalo přesně v poledne. V rádiu zrovna začínal polední koncert. Do toho najednou začal takový pískot, či pípání. Trvalo to celou minutu a pak to ztichlo. A za hodinu zase. A další hodinu znovu. Druhý den to

pípalo každou hodinu, vždycky přesně padesát vteřin. Tehdy jsem si to stopnul. Večer to přestalo a pak už se to neopakovalo. Víte, znělo to přesně jak ty signály sputniku. Tehdy, to bylo v sedmapadesátém, když sputnik vypustili, toho byly plné noviny, vysílali to i v rádiu. Proto jsem si tehdy myslel, že ty signály v rádiu jsou z nějakého sputniku. Tehdy jsme byli ještě hloupí, nikoho z nás nenapadlo, že sputnik se nedá na obyčejném tranzistoráku zachytit.“

„Je to sice zajímavý, co povídáš, ale nějak mi uniká souvislost,“ ozval se Roman.

„Počkej, hned to bude. Říkal jsem přece, že jsem to zažil dvakrát. Přesně za dvacet let, to jsem šel druhého července, v den svých padesátin, na procházku s vnučkou. Vedl jsem ji do cukrárny, že jí koupím nějakou sladkost. Měla zapnutý walkman a pořád tancovala, když jsme šli. No a jak jsme procházeli před radnicí kolem toho sloupu, holka najednou povídá: Dědo, tady něco píská, poslechni si. Tak jsem si dal ty její sluchátka na uši a tam bylo přesně stejný pískání, jako tehdy, když jsme dláždili náměstí. Jenomže já jsem na to neměl myšlenky, tak jsem jí ty sluchátka vrátil, a řekl jí, ať to teda neposlouchá. Teprve dneska, když se tu tak bavíte jsem si na to vzpomněl a dal si to dohromady.“

„Podle tebe to tedy znamená, že náš morový sloup vysílá, jo??!“ Tunka se začal nahlas řehtat.

„Přestaň prosím tě ze sebe dělat vola,“ zarazil ho Roman, „náhodou do dává smysl, i když se to zdá jako fantazírování. Poslyš,“ obrátil se na dědu Srubjana, „myslíš, že ten signál šel z toho morového sloupu?“

„Já nevím, možná jo, možná ne. Spíš je to jenom nějaká shoda náhod. Přece ten sloup všichni známe, ne? Stojí tam už stopadesát let a jediné, co se na něm za tu dobu změnilo je, že oprýskalo zlato a mírně zkorodoval. Kde by se tam vzala asi vysílačka?“

„No právě? Co když je to stejná záhada jako v Rusku s tím radioaktivním náhrobkem, který byl také pár set let starý. Tak jak by mohl být radioaktivní? A byl!“

Roman Sihulka chodil už několik dní zadumaný, ani nevnímál kolemjdoucí. Stále dokola přemítal o tom, co se povídalo naposled v hospodě. Stále měl pocit, že něco podobného už někdy slyšel, ale nedovedl si to v hlavě srovnat. Nutkavý pocit něčeho nedořešeného se stále vtíral do jeho vědomí. Ale ať přemýšlel sebevíc, nevzpomněl si na nic, co by jakkoliv souviselo s morovým sloupem.

„Ty se v tom rýpeš jak malé děcko,“ napomenula Sylva manžela. Roman zvedl nepřítomné oči a zeptal se: „Cos říkala?“

„Že se v tom jídle rýpeš jak malé děcko! Co ti je? Máš ducha někde ve vesmíru nebo co? Hledíš do talíře a čučíš před sebe do blba... nepovíš mi o co jde?“

„O nic zvláštního. Jenom si pořád nemůžu vzpomenout a nevím na co.“

„No tak mi to povykládej, třeba si během řeči vzpomeneš.“

„Jde o ten morový sloup.“

„Už zase?“

„Jak už zase? Ještě pořád! Bavili jsme se s chlapama v hospodě o tom sloupu a dědek Srubjan vzpomněl cosi, co mi nedává pokoj. Pořád mám pocit, že jsem o tom už někdy slyšel a nevím jestli opravdu a nevím kdy.“

„Tak řekni už konečně o co jde, třeba ti poradím.“

„Tvrdil, že když v osmapadesátém dláždil náměstí, že morový sloup vysílal signály jako sputnik, že to slyšel z tranzistoráku. A osmasedmdesátém zrovna tak. A já mám stále pocit, že o takovém pípání jsem už někdy od kohosi slyšel.“

„Ty jsi přece sklerotik! Vždyť tetka Hana nám o tom vykládala. Vzpomínej! Říkala, že ve válce, když měli ten morový sloup uklizený před Němci ve stodole, tak jim celou válku vždycky v létě pípali v rádiu nějakí partyzáni. Prý si to tehdy mysleli, že to jsou partyzáni s tajnou vysílačkou, ale v pětáctýřicátém, když ten sloup tahali ven a dávali ho zpátky na náměstí, to prý pípalo i v tlapači, když starosta u sloupu pronášel řeč. Prý se tehdy i křižovala, že je to nějaký zázrak. Když se to ale už nikdy nestalo, tak na to všichni zapomněli. Tehdy přece byla taková doba, že se o náboženství moc mluvit nesmělo.“

Romanovi se během manželčiny řeči rozjasnilo. Připomněl si, jak tetka Hana o té věci mnohokrát mluvila. Nikdo jí až do smrti nevymluvil, že šlo o boží poselství, kterému nikdo neporozuměl. Podle ní všechny pohromy, které potom přišly, byly trestem za neuposlechnutí toho poselství. Roman si vzpomínal,

jak se s tetkou přel o náboženské otázky. Z nějakého důvodu, ač pochází z nábožné rodiny a náboženského prostředí, je celou svou bytostí neznaboh a uznává jen realitu.

„... Posledním bodem našeho programu je odsouhlasení žádosti Romana Sihulky, aby morový sloup, který stojí před naší radnicí, byl podroben vědeckému zkoumání, protože, podle jeho teorie může být velmi cennou historickou památkou. Z dokladů, které pan Sihulka shromáždil z různých archivů vyplývá, že Jezulátko, které má Madona v náručí, pochází někdy z doby třicetileté války a že je tedy starší, než socha Madony. Jak víme, morový sloup byl postaven na náměstí v roce 1830 a autorem je místní sochař Jan Pavlík.

Pan Sihulka vyslovil teorii, podle níž bylo Jezulátko samostatnou sochou v nějaké kapliče nebo na hrobě někde v okolních lesích. Tvrdí, že autor morového sloupu použil tuto sošku už hotovou. Zřejmě ji někde nalezl. Pan Sihulka opírá svou teorii o záznamy restaurátorů a další dobové dokumenty.“

„Starosto, když to schválíme, co nás to bude stát?“

„Protože jde o historický průzkum, obec nebude platit nic. Veškeré náklady jdou ze státní kasy, z rozpočtu okresního úřadu.“

„Tak jaképak círáty, schvalme to! Když to vyjde, budeme mít alespoň o jednu historickou památku víc. To turisté mají rádi, alespoň jich sem víc přijede.“

Korba dodávky zasténala pod tíhou, když na ni jeřáb spustil sochu Madony, sejmutou ze sloupu. Roman Sihulka vyskočil nahoru, aby si před odvozem mohl znovu ověřit, že Jezulátko v náručí Madony je opravdu jiné. Obrovskou lupou si prohlížel zejména uchycení sošky mimina k tělu velké sochy.

„Je to jasně připevněné dodatečně a je to z jiného materiálu,“ ujistil hlasitě sebe i přihlížející. „Tak to zabalte a jedem!“

Téměř dvoumetrová socha Madony svou vahou při pomalé jízdě pořádně rozhoupala dodávku, když přejížděla přes hrboly v dlažbě náměstí. Jeli zvolna, aby se socha nepoškodila. Do zámecké kaple, kde se mělo zkoumání provádět to není daleko. Dodávku museli použít také proto, aby auto mohlo zajet do nádvoří zámku hlavní branou, kterou větší vozidlo neprojde. Roman poskakoval celou cestu vedle auta a stále kontroloval polohu sochy.

„Opatrně a hlavně pomalu,“ neustále opakoval směrem k řidiči. Když po dvaceti minutách dojeli do zámku, parta dělníků, kterou k tomu účelu poslal stavbyvedoucí Maňák z blízké stavby, pomocí lan a kladkostroje sochu složila na připravenou paletu a tu pak zatlačili podloubím až do kaple. Ta už tři roky slouží restaurátorům, provádějícím rekonstrukci zámeckých sbírek. Sochu i s paletou zatlačili doprostřed a postupně ji podkládali trámy, až se zvedla do metrové výšky. Tak byla snadno přístupná a přítomný restaurátor, který ji měl zkoumat, spokojeně zavelel: „Díky, to stačí!“

„Kdy s tím začnete?“ Netrpělivý Roman poskakoval kolem restaurátora.

„Jenom klid, pane! Začneme koncem týdne, možná už pozítří. Snad si nemyslíte, že to bude za den. Taková práce vyžaduje čas a hlavně pořádný plán postupu. Nechcete přece, aby se figury poškodily?“

„A můžete mi alespoň prozradit, jak budete postupovat?“

„Napřed opatrně odstraníme všechny nečistoty z povrchu, to může trvat tak týden až deset dní, potom odebereme nepatrné vzorky na chemickou analýzu. Než bude analýza hotová, použijeme rentgen, abychom zjistili, jak jsou sochy spojeny, jestli jen maltou, nebo i skobami. No a potom už budeme chytřejší a podle výsledků analýzy rozhodneme co dál.“

„Tak dlouho? Já jsem myslel, že tak za den, nebo dva mi řeknete jestli mám pravdu nebo ne,“ rozmrzelý Sihulka neskřýval zklamání. „Mohu být alespoň u toho rentgenu?“

„Nebojte se; když už to musí být, tak vám zavolám...“

Řetěz kladkostroje řinčel, když začali zvedat těžké olověné pouzdro obsahující radioaktivní zářič, používaný restaurátory k prosvěcování soch. Umístili pouzdro na stojan vedle sochy. Socha, obložená z druhé strany kazetami s filmem, už byla očištěná a její povrch svítil novotou. V uplynulých čtrnácti dnech sochu čistili dva mladíci a jedna dívka od nánosů nečistot. Je to piplavá a nevděčná práce a tak si všichni oddechli, když posledních pár centimetrů kamene ztratilo černý nános špíny.

„A teď musíme všichni odejít, aby nás záření nezasáhlo. Expozice potrvá dvě hodiny. Během té doby bude kaple uzamčená.“ Restaurátor pomocí kladkostroje nadzvedl část olověného pouzdra, čímž odkryl

v něm ukrytý zářič. Dbal, aby zůstal na opačné straně pouzdra, chráněn před zářením. Začalo prosvěcování sochy. Zajistil kladkostroj a kvapně opustil kapli. Uzavřel a uzamkl hlavní dveře, na něž pověsil velkou ceduli s varováním, že prostor uvnitř je radioaktivní. „A můžeme jít v klidu na oběd.“

„...tak a máme to!“ Se zaklapnutím zámku oloveného pouzdra si všichni oddechli. Ještě pomohli odtlačit těžký náklad do rohu kaple a už se hrnuli, s kazetami v podpaží, do temné komory v pravém křídle zámku.

„Co je to?“ Roman vzrušeně máčel svůj ukazováček ve vývojce, když se na filmu začaly objevovat první obrysy. „Není to stín nějakého zapomenutého trámku nebo desky?“

V měkkých, tmavě šedých konturách sochy svítila tři bílá místa. Jsou to stíny kovových skob, použitých pro připevnění sošky dítěte k tělu velké sochy. To ostatně všichni přítomní očekávali. Jenže téměř celou délku sošky mimina překrývá obdélníková bílá skvrna, asi tři centimetry široká. Stejný stín našli ještě na dvou dalších snímcích.

„Kdo z vás tam nechal něco ležet?“ obrátil se restaurátor na studenty.

„Nic tam nezůstalo, dvakrát jsem to zkontrolovala. To musí být něco uvnitř té sochy,“ ozvala se dívka.

„Podívejte se na všechny tři snímky. Tohle je se strany... tohle šikmo od hlavy a tohle... o kousek výš. Z toho je jasné, že nic neleží vedle sochy, ale něco je uvnitř.“

„Hned se to dozvíme!“ Restaurátor dokončil vyvolání filmů a jakmile skončily v ustalovači, rozsvítil a znovu si prohlédli snímky. Nebylo pochyb. Na všech snímcích byl cizí předmět snímán z jiného úhlu a přesto jeho obrys byl na každém z nich na stejném místě. Spěchali do kaple. Pro jistotu zkontrolovali okolí sochy. V místech kde by se měl nacházet nějaký předmět, jehož stín se objevil na snímku, nenašli nic.

Roman vzrušeně vyhrkl: „Tak je určitě něco v tom miminu!“

„Už to tak bude,“ pronesl restaurátor, „skoč pro ty snímky!“

Vyzvaný student odběhl a za chvíli se vrátil s mokkými snímky.

„Ukaž, dej to sem! Když to dáme tady... ten druhý sem a třetí semhle... tak ta věc musí být... přímo uvnitř toho dítěte. Poloha snímků nepripouští jinou možnost.“

„Pánové, na světě je problém, který nejsme oprávněni řešit,“ oznámil všem restaurátor. „Abychom se dozvěděli, co je uvnitř, musíme sochu rozebrat, to mimino nějak otevřít a podívat se dovnitř. Na to ale potřebujeme svolení památkářů a velmi pochybuji, že je dostaneme. Navíc do toho má co mluvit i radnice.“

Roman začal poskakovat jako trucovitý kluk a bušil se pěstmi do čela: „Já se na to vykašlu!... to by se jeden zbláznil... takového čekání a nic!“ Po chvíli se uklidnil a už věcně se zeptal: „Tak co uděláme?“

V pátek večer se sešli v zámecké kapli. Standa si přinesl dvě velké kabely, Roman přinesl flašku koňaku pro Ondřeje a čtyři piva pro sebe a Standu. Samozřejmě měl poznámkový blok a tužku, že si bude všechno zapisovat. Už doma si nadepsal stránku velkými písmeny: Vyšetřovací pokus. A pod to napsal: Cíl pokusu – objasnit záhadu sochy z morového sloupu. Pak připojil místo a datum, účastníky pokusu a to všechno podle pravítka podtrhl. Byl připraven.

Naproti tomu Standa měl jen hrubou představu o tom, co bude podnikat. Když o celé věci přemýšlel a vzpomněl si na to, co o pískání slyšel, rozhodl se vysílat vlastní signál do sochy. Předpokládal, že když socha dostane nějaký signál, sama spustí své vysílání, pokud je ovšem uvnitř vysílačka. Třeba je to jen plané povídání a nepodaří se mu zjistit nic.

Připravil si přenosný počítač v němž celé čtyři dny tvořil program. Připojil k němu malý kapesní přístroj – rádiový skener. Ten dokáže velkou rychlostí procházet rozhlasové pásmo sem a tam a tak zachytit jakékoliv signály, které se v prohledávaném pásmu vyskytují. Počítač zachycené signály zaregistruje a porovná s databází. Tu Standa předem naplnil. Spustil skener a do počítače zapsal všechny rádiové signály, které zachytil. Program upravil tak, aby si nevšímal signálů, které má v databázi, ale jen těch, které se v ní nevyskytují. Dalo se předpokládat, že večer se ještě objeví nějaké stanice, které přes den nejsou slyšitelné, ale doplnění databáze bylo hračkou. Standa spustil přístroj krátce předtím, než vešli do kaple, takže byl připraven.

Pak vytáhl z kabely překližkovou krabici, dost velkou, opatřenou knoflíky a velkou stupnicí. Byla to jeho vlastní radiostanice, kterou si postavil už před mnoha roky. Měla oproti továrním výrobkům tu výhodu, že Standa o ní věděl naprosto všechno a mohl si ji podle libosti nastavit nebo upravit. Také věděl, že vysílá spoustu vedlejších signálů a ne jen ten právě naladěný. Sliboval si od této vysílačky větší šanci na úspěch.

Propojil vysílačku s baterií a speciálním kabelem i s počítačem. Potom to vysvětlil Romanovi a Ondřejovi: „Podívejte se... v počítači mám program, který zapíše všechno, co tenhle skener přijme. Pokud tedy socha začne vysílat, tak určitě se to v počítači zaznamená. Moje vysílačka vyšle nějaké signály – ty se zaznamenají v počítači – a když se něco ozve zpátky, budeme přesně vědět, co s čím souvisí. Je vám to jasné?“

I když oba řekli, že ano, z jejich pohledu pochopil, že jim není jasné vůbec nic, a tak raději mlčel a dal se do práce.

Vysílačka v překližkové krabici neměla velký výkon, proto dlouhý drát, který tvořil anténu, ovinul dvakrát přímo kolem sošky. „Alespoň se ten signál nebude nikam daleko šířit a zůstane pěkně tady s námi,“ vysvětlil kamarádům. Cvakl vypínačem a zvolna začal otáčet knoflíkem na velké stupnici. Pomalu otočil ladicím knoflíkem až na opačný konec stupnice a sledoval přitom obrazovku počítače. Na ní se divoce zmítala složitá křivka.

„Sakra, je to zaoxidované,“ zanařoval. Vypnul vysílačku a vyšrouboval víko. Pak vzal z brašny sprej s jakýmsi preparátem a vystříkal s ním něco uvnitř bedničky. Potom prudce několikrát protočil knoflík ladění. „Snad to už bude dobré.“

Opět zapnul vysílačku. Tentokrát při otáčení knoflíkem křivka na monitoru tolik neposkakovala a plynule se posouvala zleva doprava. Standa ukazoval prstem: „Tahle křivka ukazuje co vysílám. Ta žlutá ukazuje co přijímá skener a co není v databázi. Když zachytí něco nového, tak se v tom místě objeví červená značka. Aha, právě tu jedna je. Ale není to ono. Je to něco slabého z velké dálky. Jestli ta socha začne vysílat, bude to silný signál.“

Postupně přehazoval páčky na své bedničce, jak přepínal rozhlasová pásma. Po každém přepnutí zvolna otočil knoflíkem, až ukazatel přešel celou stupnici. Nakonec zklamaně pronesl: „Tak, a jsme na konci! Kde nic, tu nic. Je to v kýblu, nic jsme nezjistili.“

Znechuceně odpojil vysílačku od baterie a začal stáčet dráty. Právě ve chvíli, kdy zapínal brašnu, zazvonil Romanovi v kapse telefon. Dřív, než stačil zasunout ruku do kapsy a vytáhnout jej, objevila se na monitoru počítače strmě zubatá žlutá křivka a na ní na třech místech jasné červené značky.

Nikdo si toho však nevšiml. Roman dohovořil s manželkou a telefon schoval zpět do kapsy. Standa, jenž byl na druhé straně počítače a na monitor neviděl, pokračoval v odpojování drátů od počítače. Pak si uvědomil, že je třeba napřed počítač vypnout. Zavřel proto jeho víko a počítač se tím samočinně vypojil. Ondřej si pokusu moc nevšímal, zabýval se právě v té chvíli obsahem darované láhve.

S nepříliš dobrou náladou se rozešli hned u brány zámku a každý šel svou cestou.

Standa uložil počítač doma do skříně. Protože v zaměstnání jej právě nepotřeboval a doma používal stolní počítač, ležel přístroj ve skříně bez povšimnutí téměř tři měsíce.

...

V pivnici bylo opět živo. Deštivé počasí drželo hosty pohromadě. Naše známá skupinka se sešla postupně a tentokrát spustil Tunka: „Hele, Romane, a to jsi slyšel?... v Horní Dolní prý mají pípající veverku. Prý taky pípá jako sputnik. Nechceš ji jet prozkoumat? Hahaha...“ Chlapi okolo se rozehtali na plné kolo. Tunka pak pokračoval v nezapné zábavě na účet Romana dost dlouho, dokud se neobjevil Standa.

„Drž zobák!“ zlostně okřikl Tunku a vzal si Romana stranou. „Poslouchej!... senzační věc! Nám se to tehdy povedlo... ta socha vysílala!“

„Dělej si ze mě srandu ještě ty!“ Odstrčil Standu a chtěl odejít, ale ten ho chytil pevně za ruku a znovu mu zahučel do ucha: „Nekecám! Je to fakt! Pojď ke mně, uvidíš sám... Mančo!... připiš mu to, my teď musíme odejít.“ Popadl Romana za rameno a vytáhl ho ven do deště. „Mám tady auto, sedej!“

Když Standa s Romanem dorazili do Standova bytu, netrpělivý Standa Romana popoháněl: „Pohni kostrou člověče! Ležeš jak šnek.“

„Tak ukaž cos objevil,“ řekl Roman, když ho Standa usadil vedle svého stolu.

Ten s tajuplným výrazem v obličeji otevřel víko svého počítače a klepl na klávesu. Monitor se rozsvítil a na něm Roman uviděl tlustou žlutou křivku, jak se klikatí napříč obrazovkou a na ní ve třech místech ohnivě červené trojúhelníkové značky.

„Museli jsme být asi ožralí, že jsme si toho nevšimli. Vidíš to!“

„Vidím, ale já těm křivkám nerozumím, vysvětli mi to.“

„To je přece záznam toho našeho pokusu. Tahle žlutá čára ukazuje přijatý signál. Tahle slabá ukazuje, co jsem vysílal já. A tyhle červené značky ukazují, že se objevil neznámý signál. Podívej se: ta čísla vedle ukazují sílu přijímaného signálu; pořád to bylo vzdálené vysílání a najednou silné, velice silné! To jsou ty červené značky. Vtip je ale v tom, že ta čísla udávají kmitočet, na kterém moje vysílačka nedokáže vysílat. Lámal jsem si s tím hlavu dva dni. Pak jsem na to přišel! Vzpomínáš si, jak ti tehdy volala manželka?“

„Jo, to si vzpomínám.“

„Tak vidíš!... mobilní telefon!... to je ono! Ten kmitočet je přes osm set megahertz... a na něm vysílají mobilní telefony... ta socha reagovala na mobilní telefon. Chápeš co to znamená?“

„Že jsem měl pravdu. Ta socha skutečně pípala a ti co to říkali, nelhali!“

„A co s tím teda uděláme?“

„To ještě nevím. Zatím jsem o tom nepřemýšlel. Ale tak mě napadá... vzpomínáš na ty dva chlápky, co mluvili o pípajícím náhrobku v Železně?“

„Ty myslíš...?“

„Jo! Myslím, že by nebylo marné se tam vypravit a něco zkusit. Teď, když víme, že to reaguje na mobil, tak můžeme zkusit na tom hřbitově telefonovat. Když připojím jeden mobil přes modem k počítači, tak by tenhle můj program mohl přímo registrovat to vysílání, jestli se ozve. Ty si vezmeš svůj mobil a vytočíš moje číslo. Já to ale nebudu zvedat, nechám ten telefon jenom vyzvánět a ty zavěsis. Jestli to bude fungovat, tak by ten můj nebo tvůj měl reagovat. A když se stane zázrak, tak se nám podaří do počítače nahrát ten signál!“

„Skvělý nápad! Kdy se do toho dáme?“

„Hned jak se vyčásí. A ne abys o tom někde mluvil. Napřed to vyzkoušíme sami a pak se uvidí.“

„Tak zatím ahoj!“

Mirek

Mirek Hrubý se už nemohl dočkat prázdnin. Právě končil předposlední ročník studia a rozhodl se prázdniny strávit na brigádě. Domluvil si s kamarádem Zdeňkem, také studujícím archeologii, že spolu půjdou pracovat na rekonstrukci jednoho starého stavení, které údajně v patnáctém století sloužilo jako fara. „Když budeme mít štěstí, najdeme základy kostela, k němuž fara přiléhala,“ říkal kamarád. Zachovala se totiž jedna zmínka v historických záznamech, podle níž kostel opanoval ďábel, a proto musel být zničen. Faru pak vrchnost prodala místnímu sedlákově, který ji přestavěl na grunt. Ten pak byl během válek několikrát vydrancován a v dalších stoletích se v něm střídali majitelé. Posledních padesát let sloužil jako skladiště. Teprve před pěti roky, když se dělala revize historických staveb v okrese, přišli památkáři na to, že jde o stavbu historicky cennou a rozhodli se pro její rekonstrukci. Ta začala letos na jaře vyklízením budovy. Hlavní práce měly začít o prázdninách za vydatné pomoci studentů.

Do Hynčic přijel Mirek odpoledním autobusem a zamířil rovnou do hospody, která stojí hned u autobusové zastávky. Objednal si pivo a dal se do řeči s hostinským, který, když se dozvěděl co Mirek hledá, zakřičel na celou hospodu: „Nevíte někdo, kde je Mezník?“

„Viděl jsem ho, jak cosi veze k Maškovům,“ ozval se jeden z hostů.

„Aha, tak to je na staveništi,“ oznámil hospodský Mirkovi. „Mezník je vaším novým šéfem. Když půjdete ven a zahnete doleva, tak asi po sto metrech narazíte na pěšinu mezi ploty. Na tu zahnete a tam už to uvidíte.“

„Tak děkuju a zatím nashle!“ Mirek zaplatil, vyšel z hospody a dal se doleva. Po několika desítkách

metrů se před ním zjevilo ponuré stavení u něhož stála multikára. Postarší muž v montérkách právě skládal na hromadu fošny.

„Dobrý den, vy jste pan Mezník?... Já jsem Mirek Hrubý a mám tady přes léto pracovat.“

Muž se obrátil k Mirkovi: „Vítej! Kde máš kamaráda?... Čekali jsme vás už ráno. Co vás zdrželo?“

„Přijel jsem sám, kolega onemocněl a přijede až za měsíc... tak tohle je to stavení?... čekal jsem, že bude větší.“

„Jen se neukvapuj, počkej, až to uvidíš celé!“ Mezník si oprášil ruce o kalhoty a napřáhl pravici k Mirkovi. „Tak tě ještě jednou u nás vítám,“ a pořádně mu zatřásl rukou. „Pojď, nasedni, zavezu tě do hostince, kde budeš bydlet. Máme tady tři hostince a původní hospodu. Možná jsi ji viděl, je hned u zastávky. Ty budeš bydlet v hostinci U Kočků. Ti jej vystavěli z bývalé konírny. Je to přízemní, nijak zvlášť vybavené, ale zato tam mají nejlepší kuchyni ze všech. Když jsi přijel bez kamaráda, budeš mít alespoň výhodu, že budeš bydlet sám.“

Během těch řečí se kára vyškrobala na mírný kopec a zastavila na malém parkovišti pro pět vozů. „Tak, jsme tady. Jak vidíš, do práce to budeš mít kousek. Zítra začínáme v osm, tak přijď včas. Zatím ahoj!“ Zamával, otočil káru a odfrčel. Hrkot motoru ztichl, jakmile kára zmizela za křovisky v zatáčce.

Mirek se představil usměvavé, baculaté paní, která ho zavedla do jeho pokoje. Zjistil, že bydlení je velice příjemné, v pokoji měl kout s umyvadlem. „Sprchy a WC jsou na konci chodby, jídelna v těch velkých dveřích támhle,“ ukazovala paní, z níž se později vyklubala majitelka, Hana Kočková. „Budete se u nás stravovat celý den, nebo jen ráno a večer? Podle toho co nám řekli, když zamlouvali pokoje, byste měl být u nás na celodenní stravu.“

„Asi ano, kam jinam bych chodil? Kdyby se něco změnilo, tak bych vám to řekl až zítra.“ Mirek se s chutí natáhl na postel, aby ji vyzkoušel. Po chvíli si lehl na druhou postel a pak obě postele několikrát vystřídal. Nakonec si vybral tu blíže k oknu. Vybílil si batoh, prádlo uložil do skříně, rádio se sluchátky položil na noční stolek a byl s ubytováním hotov.

Ráno zjistil, když po dobré snídani přišel k Maškovům – tak se totiž stavba jmenuje; podle posledních majitelů – že včera viděl jen malou část. Průčelí stavení, obrácené k cestě tvořilo jen malou část stavby. Zbytek, mnohem rozsáhlejší, se skrýval za velkými keři, které obrůstají stavení ze všech stran. Když vstoupil, zjistil, že jde o komplex přízemních budov, uspořádaných kolem rozlehlého dvora. Uprostřed dvora uviděl studnu se stříškou a rumpálem. Obojí už opravené, svítící novým dřevem. Dvě rohová stavení, celá dřevěná, budila dojem, že na ně spadla puma. Hlavní budova, jejíž dvě malá okna vedou k cestě, má dvě místnosti, vedle je pak prostorná kuchyň s velkou pecí.

„Tak hoši!“ začal Mezník, „jsme oproti původnímu plánu chudší o jednoho člena, takže se rozdělíme následovně...“ Skupinka pěti studentů – sešli se ráno vůbec poprvé – očekávala pokyny svého šéfa. „...a já s Mirkem, jehož kamarád nás tak vypekl, budeme odklízet trosky.“

Prvních čtrnáct dní odstraňovali keře kolem budovy. Když už byli s prací téměř hotovi, narazili v hustém porostu, který si nechali až nakonec, na zbytky zdí a základů. „To budou určitě pozůstatky toho kostela,“ napadlo Mirka, „měli bychom pracovat obezřetně, ať je moc neponičíme.“

„To máš pravdu,“ souhlasil Mezník. „Očistíme to jenom zhruba a potom pořídíš přesný plán. Ostatní potom začistí povrch a od středy se pak pustíme do odkrývání.“

Už ve středu, šestý týden po nástupu na brigádu, byl Mirek odměněn. Společně s Mezníkem odkryli po krátkém kopání vchod do podzemní krypty, zakrytý silnou kamennou deskou. Ostatní brigádníci skončili s brigádou v sobotu a po divokém večírku na rozloučeno se v neděli rozjeli domů. Zůstal jen Mirek a Mezník. Zdeněk přes svůj slib, že přijede, se neukázal. Později zatelefonoval, že si našel zajímavější práci a že už nepřijede. Mirek dostal od Mezníka za úkol provádět dokumentaci. Nejprve místo vyfotografoval z různých směrů a pak zakreslil do plánu. Díky svým rodičům měl Mirek skvělého pomocníka. K narozeninám dostal nejnovější model přenosného počítače. „Určitě se ti bude hodit k práci i pro zábavu,“ řekl mu otec, když mu dárek předával. Mirek lepší dárek nemohl dostat. Na fakultě přesvědčil správce, aby mu zapůjčil zaměřovací přístroj. Ten se nejprve vzpíral, ale když mu Mirek ukázal svůj nový počítač a přesvědčil ho, že s přístrojem umí zacházet, tak povolil. Minulý týden, když začalo zaměřování, odejel Mirek domů, aby si vzácné přístroje dovezl. Ani Mezník je neznal a tak první den chodil s Mirkem a nestačil se divit, jaká kouzla přístroj dokáže. Když mu pak Mirek večer na

monitoru ukázal dokonalý plánec, úžasem téměř oněměl. Když se pak nabažil všech technických vymožeností, nechal veškerou dokumentaci na Mirkovi a sám odjížděl „na jednání“ do města.

Zakreslování do plánu bylo jednoduché. Mírek si vyhlédl místo, odkud měl dobrý přehled po celém pozemku, určeném k zakreslení. Tam na trojnožku instaloval „dalekohled“, spojený s malou krabičkou podobnou kalkulačce. Šlo o laserový dálkoměr, úhloměr, výškoměr, který všechny údaje zaznamenával do „kalkulačky“. Večer pak Mírek kalkulačku připojil k počítači a za necelou hodinu mu počítač vykreslil plánec té nejlepší kvality.

„Mirku, dnes budeš na práci sám,“ oznámil mu ráno Mezník, „já musím do města na úřad.“ Než odejel, ještě společnými silami odstranili víko krypty. Pak sestoupili po schodech do temného podzemí. Jejich napětí bylo veliké a když pak spatřili čtyři výklenky a v nich polorozpadlé rakve s mrtvolami, jejich nadšení dosáhlo vrcholu. Mezník po zběžné prohlídce krypty prohlásil: „Tak já jedu na okres, oznámit co jsme našli a vyžádat si další dispozice. Ty se chop foťáku a všechno to vyfotografuj. Jestli budeš mít ještě dost času a chuti, můžeš se pustit i do vyměřování a plánu. Ale! Na nic tu nesahej, abys něco nepoškodil.“

„Ale pane Mezník, přece jsem odborník, ne!? Vím co se v takových případech sluší a patří. Počkám na vás a ty papaláše, co přivezete.“

Bylo krátce po poledni, když Mezník odejel. Mírek si přinesl fotografické nádobíčko a až do půl páté fotografoval. Když dělal snímek v třetím výklenku, jenž je ve výši hlavy stojícího člověka, potřeboval se na něco postavit. Přinesl si proto dolů do krypty dva kbelíky a na ně položil krátkou fošnu. Na ni se pak postavil a dosáhl tak poměrně slušné pozice pro vyfotografování celého vnitřku výklenku. Rakev měla silně prohnílé dřevo spodní poloviny, ale její víko bylo vcelku zachovalé. Spodní vlhkost tak vysoko přece jen nedosahovala. Aby mohl udělat detailní snímek díry v rakvi, potřeboval vyměnit objektiv. Při manipulaci s fotoaparátem mu objektiv vyklouzl z ruky a tak tak, že se nerozbil o podlahu. Mírek jej na poslední chvíli zachytil, ale přitom ztratil rovnováhu a musel se opřít rukou o rakev. Ozvalo se zapraskání a Mirkova ruka se až po loket zabořila do rakve.

„Krucí!“ vykřikl. Vytáhl ruku, obávaje se, že bude oblepena hnílobnými zbytky. Kupodivu byla jen zaprášená. Ještě že je tam sucho, ulevil si v duchu. Pak si posvítil do otvoru, který tak neopatrně vyrobil. Spatřil ztrouchnivělý oděv mrtvého, jakousi tkaninu podobnou pytlčině, kterou prokukovala žebra a také viděl kosti ruky. No nic, musím pokračovat, poručil si. Dokončil snímkování a chtěl odejít, když ho napadlo, že by mohl udělat snímek i vnitřku rakve, tím otvorem co spáchal. Vytáhl z brašny nástavec na objektiv, který umožnil zasunout čočku až do rakve a pomocí hranolu fotografovat „za roh“. Alespoň uvidím jako první, co je v ní, pomyslel si.

Protože neměl dostatek místa, aby mohl dobře zaostřit, nastavil vzdálenost na 40 centimetrů, zasunul objektiv do otvoru a namířil jej směrem k nohám mrtvého. Tak udělal dva snímky, každý směřovaný do jednoho rohu rakve a pak přístroj otočil a stejně tak naslepo udělal tři snímky směrem k hlavě mrtvého. Pak v kryptě po sobě uklidil, kbelíky i fošnu odnesl a kryptu zakryl plachtovinou a deskami, které s Mezníkem připravili, ještě než odejel. Potom se odebral do svého pokoje, kde začal snímky prohlížet.

Připojil fotoaparát kabelem k počítači a přenesl obrázky do počítače. Uvařil si kávu a pustil se do práce. Tak postupoval každý den, kdy dělal dokumentaci. Digitální fotoaparát zvládl uložit do své paměti dvanáct snímků. Ty pak musel Mírek přetáhnout do počítače, aby mohl jít znovu fotografovat. Na prohlížení snímků měl tedy čas až odpoledne a večer. To pak dělal popisky snímků, zapisoval všechny údaje do deníku a do pořízeného plánu vyznačoval, odkud a kterým směrem snímky pořizoval.

Dnes se rozhodl, ještě než Mezník přijede s komisí, překvapit je hotovou dokumentací. Věděl, že Mezník hosty přiveze až k večeri a tak měl dost času. Napřed si přichystal plánec krypty – díky počítači mu šla práce rychle od ruky – a pak do něj začal zakreslovat šipky ukazující co bylo fotografováno. Napřed pracoval jen tak, z hlavy. Pak si začal jednotlivé snímky prohlížet podrobně a psal k nim obšírné popisky.

Najednou se zarazil. Co to tam je? V pravé části snímku zevnitř rakve se něco lesklo. Celý snímek byl značně tmavý, protože jak rakev, tak její obsah byly zčernalé věkem, ale přesto se daly rozeznat drobné kosti chodidla, částečně obalené asi zbytky obuvi, a holenní i stehenní kost. A právě tady, úplně na okraji snímku, ze lesklo něco kovového. Mírek zvětšil snímek tak, až se začal obraz rozmazávat. Proto obrázek

zase zmenšil, až našel zvětšení, při kterém bylo rozlišení nejlepší. I tak nepoznal o co jde. Je to něco kovového v barvě stříbra. Ale přece stříbro musí být taky černé, jako všechno ostatní, uvažoval. Co to může být? Podíval se na hodinky. Půl šesté. To už nestihnu, za chvíli je tu Mezník.

Nechtěl vyvolávat zbytečně problémy, a proto snímky zevnitř rakve se rozhodl neukazovat a taky se rozhodl pomlčet o tom, že rakev poškodil. Stačí, když to řeknu jenom Mezníkovi až zítra. Ti pánové by mohli mít námitky proti mé další práci tady.

Večer proběhl velmi příjemně. Mezník přivezl šéfa památkového úřadu s pohlednou dívčinou, asi sekretářkou. Mirek na první pohled pochopil, že velký zájem o nález mít nebudou a také se nemýlil. Ukázal jim plánky, fotografie a stručně popsal co v kryptě našel. To oběma „vyslancům“ bohatě stačilo. Šéf prohlásil, že se půjdou po večeri projít, ale nakonec všichni setrvali v jídelně. Ukázalo se, že majitelka hostince má dnes svátek a Hanička, jak ji šéf oslovoval, také. Obě Haničky proto dostaly od obou pánů políbení, Mirek jim potřásl pravicí, ale líbání se vyhnul. Věděl, že by se oba postarší pánové mračili. Pak společně vypili pár lahví vína. Mirek však měl v úmyslu jít ještě do krypty, protože onen podivný lesk mu nedával pokoje. Vymluvil se proto na bolesti hlavy a prohlásil, že jde spát.

Nakonec všechno dopadlo úplně jinak. Cestou do pokoje si to rozmyslel a vrátil se ke společnosti. Vydržel s nimi až do půlnoci, kdy se všichni rozešli. Uvědomil si totiž, že oba pánové budou určitě vyspávat, a proto si nařídil budíka na pátou hodinu. O půl šesté už byl v kryptě a nahlížel do rakve. Protože se mu nedařilo žádným způsobem do ní nahlédnout, rozhodl se opatrně víko odklopit. Nedalo to mnoho práce. Přestože bylo velice křehké a při každém pohybu se z něj sypal prach, podařilo se Mirkovi víko sejmut a opřít o stěnu. V této poloze je pak vyfotografoval, přestože na něm neobjevil nic pozoruhodného. Pak udělal několik snímků mrtvého v rakvi. Musel to být nějaký mnich, protože jeho oděv byla nepochybně kutna. Přes značnou zchátralost se rysy oděvu daly rozpoznat.

Mirka neopustila rozvážnost, přestože první věc, která mu po odrytí víka padla do očí, byl kovový válec, ležící vedle těla. Zjevně do rakve nepatřil. Jeho zachovalost bila do očí. Leskl se, jak právě zhotovený. Tak trochu se podobal svíčke. Asi tři a půl centimetru silný, něco kolem dvaceti centimetrů dlouhý. Dokonale hladký a lesklý. S velkým přemáháním Mirek dokončil fotodokumentaci, než vzal válec do ruky.

Potom dostal ten šílený nápad...

Protože měl tentokrát počítač při sobě, vyprázdnění paměti fotoaparátu bylo dílem chvilky. Pak se pustil do nového fotografování, tentokrát bez válce v rakvi. Ten ukryl do své holínky, schované pod nohavicí montérek. Právě včas, protože nahoře se ozvaly hlasy a do krypty sestupoval pan šéf. Mirek s údivem zjistil, že je v kryptě už víc jak tři hodiny.

Nezbylo, než se následující hodinu věnovat návštěvníkům, kterým, po nočním popíjení, procházka v přírodě zjevně přinášela úlevu. Nejprve si zběžně prohlédli kryptu, ale pak vylezli nahoru a tam se pak stal Mirek objektem nekonečné řady otázek ze strany Haničky. Ta, jak se ukázalo, měla ve své hezké hlavince víc než jen piliny. Na Mirkovu zvědavou otázku odpověděla, že přijela na okres „na zkušenou“ protože po prázdninách má nastoupit doma u památkového úřadu jako dokumentaristka. Věnoval jí proto zbytek času až do oběda, zatímco Mezník vedl s šéfem úřadu debatu o způsobu konzervace nálezu.

Mirek, jakmile skončil oběd, odmítl pozvání na pivo s tím, že se necítí nějak dobře, že si jde raději lehnout a trochu si zdřímnout. Jakmile se dostal na pokoj, vytáhl z holínky svůj nález a položil jej na stolek pod lampu. Ve spěchu se svlékl a umyl si ruce, aby je měl na práci s nálezem čisté.

...

Válec nejdřív otřel ručníkem od prachu a pak začal prohlížet jeho povrch. Při zevrubné prohlídce neobjevil žádný uzávěr nebo stopu po nějakém svařování či pájení. Potěžkával ho v ruce a odhadoval jeho váhu. Usoudil, že je příliš těžký, než aby byl dutý a prázdný a příliš lehký, než aby byl celý z kovu. Bude to nějaké pouzdro. Ale co skrývá? Vzal lupu a začal znovu prohlížet povrch. Hledal nějaké přerušení, které by ukázalo, kde je válec uzavřen. Nenašel nic. Jenom v polovině válce objevil tence vyrytý zvláštní obrazec. Byly to dva obdélníky podél osy válce a uvnitř každého z nich podivné značky.

Značky by mohly být nějakým druhem písma, možná symboly. Nedokázal to posoudit. Nikdy nic podobného neviděl. A tím celé jeho pátrání skončilo. Celý povrch dokonale hladký, matně se lesknoucí. Nebyl lesklý jako zrcadlo, ale lehounce matný, jako když se na zrcadlo zlehka dýchne. Hladkost byla udivující.

Seděl a uvažoval, co by to mohlo být a jak se to do rakve dostalo. Určitě to není tak staré, jako ta rakev. Asi to nějaký zloděj někde ukradl a pak do rakve ukryl... Ale ne, to je blbost! Přece ta krypta byla zahrabaná a určitě hezky dlouho... a ten krycí kámen byl tak zapečetěný, že žádný zloděj, kdyby do krypty vnikl, by si takovou práci s novým pečetěním nedal... že by to tam leželo stejně dlouho jako ten mnich?... Ať je to jak chce, rozhodl se, určitě to nesouvisí s obsahem krypty...

Kdyby se v té chvíli někdo Mirka ptal, proč se tak rozhodl, nedokázal by odpovědět. Rozhodnutí přišlo náhle, neměl pro ně zdůvodnění. Nechám si to na památku a nikomu nic nepovím. Zabalil válec do trička a uložil spolu se špinavým prádlem na dno batohu. Zbývajících deset dní brigády neustále myslel na svůj náález, ale své rozhodnutí ponechat si jej, nezměnil. Rozloučil se s Mezníkem a vrátil se domů.

Napřed se pokoušel zjistit o jaký kov se jedná. Vypadalo to jako dural, nebo nerez ocel. Byl však příliš tvrdý na oba kovy. I když použil kvalitní pilník a později i brusný kotouč, nepodařilo se mu udělat do válce ani rysku. Když v garáži spustil brusku a přiložil hranu válce ke kotouči, nelétaly ani jiskry. Jen se okraj brusného kotouče začal žhavit do červena a jeho obvod se za mohutného prášení začal zmenšovat. Válec obrousil kotouč a sám zůstal netknutý. Na jeho povrchu se neobjevil jediný škrábanec. Po tomto pokusu Mirek vzdal snahy o jeho otevření. Ještě vyzkoušel, jestli je válec magnetický. Byl a choval se, jako by byl ze železa. To bylo všechno co se o něm dozvěděl. Protože se nechtěl přiznat k jeho krádeži, ale současně o něj nechtěl přijít, uložil jej do svého studentského psacího stolu do nejspodnější zásuvky a na rok na něj zapomněl...

Když dokončil studia, stal se úředníkem. Jinou práci totiž nesehnal, a tuhle jen díky matčině známosti. Ta mu opatřila místo na okresním památkovém úřadě. Šéf, když nastoupil, mu vysvětlil podstatu jeho zaměstnání velmi stručně a jasně: „Jsi tu na protekci a žádnou pořádnou práci pro tebe nemá, všechno je obsazené. Budeš děvečka pro všechno.“ Tak nějak vyznělo asi půlhodinové povídání šéfa, který se tvářil velice blahosklonně a snažil se tvářit, jak je rád, že Mirek nastoupil. Plat samozřejmě byl stejně mizerný, jako přidělená práce. Idiot! pomyslel si Mirek, když opouštěl šéfovu kancelář. Přesto s tímto nikterak závratným příjmem dokázal vyjít a ještě mu zbylo na pravidelné návštěvy pivnice. Navštěvoval pivnici poměrně často, ale v dopoledních hodinách sem nezašel ještě nikdy.

Dnes měl ale smůlu a to dvojnásobnou. Jednak ho rozbolel zub a jednak narazil na Tunku. Tunku znal, ten byl tak známý, že se snad nenašel člověk, který by o něm nevěděl. Neměl ho rád, jeho řeči ho přišemně štvaly, protože takové tluchuby od srdce nesnášel. Naštěstí se s ním nikdy nemusel bavit sám, jen slyšel jeho hulákání od jiných stolů. Bolení zubu bylo tak zlé, že se rozhodl jít konečně k zubaři a to hned ráno. Návštěvu mu telefonicky zařídila matka u svého zubaře. Dopadl špatně. Zubař mu udělal dvě díry do zubů a opatřil je plombami. Mirek statečně snášel vrtačku, ale když odešel z ordinace, rozhodl se zajít na panáka, nebo raději na dva, aby nepříjemné bolení v ústech alespoň trochu potlačil. Zamířil proto do pivnice, která zela prázdnotou. Bylo pět minut po otevření a byl prvním hostem.

„Máte něco ostřejšího?“ zeptal se výčepní Marty.

„Jenom rum a borovičku,“ zněla odpověď.

„Tak dvojitou borovičku! A pivo!“

„Co jste se tak rozjel, hned po ránu?“ vyzvíдалa výčepní.

„Ále... byl jsem u zubaře.“

„Jo, to znám! Ale to pivo bych neradila! Jak na to dáte studený, bude to bolet víc.“

„A co mám pít, když má žízeň? Já to risknu.“ Vypil velkou odličku borovičky nadvakrát a hned objednal ještě jednu. Cítil, jak se mu teplo rozlévá v žaludku a ostrá chuť v ústech přehlušuje nepříjemné bolesti rozvrtaných zubů. Pak se zkusil napít piva a s požitkem zjistil, že se zuby neozvaly.

„Špatně jste hádala, nedělá mi to nic,“ s radostí oznámil číšníci. „Můžete natočit ještě jedno.“

Než dopil první pivo, tak se spojený účinek alkoholu a umrtvovací zubařské injekce začal projevovat. Mirek pocítil neskonalou potřebu si s někým povídat, jeho nálada se rapidně zlepšovala. Než však stačil navázat obsírnější rozhovor se servírkou, mající stejnou ochotu, objevil se Tunka.

„Nazdárěk vespolek,“ zahřmělo od vchodu dřív, než se objevila Tunkova tvář. Ta se zklamaně protáhla, když zjistil, že zdraví prázdnou hospodu. Nezbyvalo, než přisednout k mladíkovi, kterého znal jen od vidění, ale díky své všetečnosti o něm už věděl, kde pracuje.

„Co nového u památkářů?“ spustil ještě v chůzi. „Martičko, dejte nám totéž,“ ukázal prstem na stůl před Mirkem, „dvakrát.“

„Ne, já už nebudu, myslím, že mám dost,“ protestoval chabě Mírek, ani ne tak proto, že by neměl chuť se ještě napít, ale spíš proto, že nechtěl Tunku jako společníka u stolu. Ale rychle pochopil, že zbavit se Tunky je v této chvíli nemožná věc, a proto na tázavý pohled servírky němě přikývl.

„Jak se daří naší Madoně?... už bude opravená?“

„Jakou Madonu myslíte? Já o ničem takovém nevím.“

„To jsou dneska lidi! Dělá to na okrese a neví, že naše Madona se má stát slavnou. To nevíš, že při rekonstrukci se potvrdilo, že je to její mimino velice staré a vzácné a že pochází až někdy z dob před třicetiletou válkou? Kdybys chodil častěji do hospody, tak bys věděl, jakého „experta“ tu máme.“

„Myslíte Sihulku?“ zeptala se číšnice.

„Je tu snad někdo další takový? Ještě mi, Martičko, chtějte namluvit, že by to měl být Robert!“

„Myslíte toho pána, co tady vždycky čte?“ zeptal se Mírek, který Roberta několikrát v pivnici našel zahloubaného do knížky. To se stávalo jen tehdy, když jeho kumpáni už odešli a jemu se nechtělo domů. Zůstával u piva a v koutě si četl.

„To je jenom trouba, který si myslí, že sežral všechnen rozum. Je s ním akorát sranda, ale nic neznamená,“ pokračoval Tunka. „Ty fakt neznáš Romana Sihulku, našeho písmáka? Vždyť on rozpoutal tu aféru kolem Madony a přinutil radnici, aby ji dala rekonstruovat. A povídá se, že v ní objevili něco ukrytého... ahoj Stando! Pojd' si k nám přisednout,“ zakřičel náhle na přicházejícího hosta, který si chtěl sednout na opačném konci místnosti. Ten neochotně, ale přece, přišel k jejich stolu a zvolna se usadil. Potřeboval si ještě promyslet svůj nápad s cestou do Železné a Tunkova ukecaná huba mu mnoho šancí nedávala.

„Řekni tady mladýmu, jak jste rentgenovali madonu... nebuď skromný a pochlub se!“ Tunka, se škodolibostí jemu vlastní, rýpal do Standy Nováka.

„Honzo, dej pokoj! Nemám náladu na tvoje kecy.“ Obrátil se k Mirkovi. „Tebe jsem už někde viděl. Co děláš?“

„Pracuji na okrese u památkářů, ale jsem archeolog. To je jenom dočasná práce... vy jste fakt našli v soše nějaký úkryt? To je nějaká skrýš z války? Po partyzánech?“

„Hahaha...“ řehal se Tunka, „takovou pitomost jsem už dlouho neslyšel!“

„Přestaň!!... Musíš si pořád jenom z lidí utahovat?... Tys o tom neslyšel? Tady si o té věci cvrlikají i vrabci na ulici. Ale tu sochu Madony na náměstí si pamatuješ, ne?“

„Ano, to si pamatuji, ale teď je tam jenom podstavec. To je ona, co je na té rekonstrukci?“

„Jistě. Totiž, abys pochopil o čem Tunka kecá a nic neví... vedly se tady v hospodě bouřlivé debaty o tom miminku v náručí Madony. Roman Sihulka se hrabe v archivech a objevil, že to mimino je asi hodně staré, na rozdíl od samotné sochy madony, kterou vysochal místní sochař někdy ve dvacátém roce. No a tak prosadil rekonstrukci a tam se potvrdilo, že mimino je nejméně čtyři sta let staré. Tím pádem je vzácné a my budeme mít alespoň o turistickou atrakci víc.“

„Počkej!... počkej... nevykládej tady to, co je jasné, řekni jak je to s tím úkrytem!“ ozval se zase Tunka.

„To je zatím tajné,“ neochotně potvrdil Standa. „Ale je fakt, že v tom miminu něco je. Rentgen to ukázal jednoznačně. Ale dokud památkáři nepovolí sochu rozebrat, nic se nedozvíme.“

„Aha, tak je to pravda! Zase jsem o něco chytřejší,“ ozval se zase Tunka. „Teď už ale musím běžet, ale zítra mi to všechno musíš povykládat.“ Při těch slovech vytahoval peněženku a sázel číšnici do rukou peníze. „Hoši ahoj! Dneska to bylo na mě, zítra platíte vy!“

Když konečně vypadl z lokálu, mohl Standa přemýšlet. Ale protože se ocitl vedle pracovníka památkového úřadu, chtěl situace využít a něco se dozvědět, případně se pokusit získat stoupence. V duchu si sliboval, že by Mírek mohl jeho názory sdílet, už jenom proto, že jsou si věkově blízcí.

„Ještě jsme se nepředstavili. Já jsem Standa Novák a dělám trochu do počítačů. Ty děláš u těch

památkářů co?“ zeptal se přímo.

„Jo. Já jsem Mirek. Hrubý. U těch památkářů dělám jenom proto, že jsem jinou práci zatím nesehnal. Dávají mi jenom kancelářskou práci. Zakládám spisy, vedu korespondenci a tak. Ale hned zítra se na tu Madonu poptám. O čem to mluvil ten...? o tom úkrytu.“

„Ale, to jsou jen takové kecy.“

„A ta věc ukrytá v soše? To je také kec?“

„Ne, to je fakt. Jenomže nikdo nic neví. Asi to bude nějaké kovové pouzdro.“

„A ty jsi byl u toho?“

„Jo. Přizvali mě k tomu, protože dělám do počítačů a tak si mysleli, že snad něco zjistím.“

„Ale před chvílí jsi řekl, že jsou to kecy. Nekecáš snad náhodou sám? Spust', co jste objevili?“

„Dobře, ale musíš si to nechat pro sebe. Stejně se to u vás na úřadě asi dozvíš, protože ten restaurátor pravděpodobně bude mluvit. Tady v hospodě se vedly řeči o tom, že v soše je nějaká vysílačka, že už za války a potom v padesátých letech se dalo v rádiu zachytit pískání. Tvrdili, že se to podobalo pískání prvního sputnika. Nevím jestli to znáš, takové kolísavé a nestejnoměrné. No a tak jsem vzal počítač a vysílačku a šli jsme to zkusit, jestli tu ukrytou věc nějak nenabudíme.“

„A?“

„A nic. K ničemu to nevedlo. Dokud nám tu sochu nedovolí otevřít, nic se nedozvíme.“

„A nemohl tam někdo něco takového ukrýt před válkou, než přišli Němci? Třeba měl strach, že ho zastřelí a tak nevěděl co má dělat a nakonec tu věc zazdil do sochy. Co vy na to?“

„To není možné. Je naprosto jednoznačně prokázané, že ta socha stála na náměstí až do podzimu 1939, kdy ji místní lidé uschovali do stodoly. Tam byla ukrytá až do pětačtyřicátého, kdy ji zase postavili zpátky. A navíc, je naprosto nemožné, že by do ní někdo vrtal, protože jsem ji viděl zblízka. Takové vrtání by tam muselo zanechat stopy. A nic takového jsme nenašli. Říkám ti, ta socha je neporušená minimálně od dvacátých let, kdy byla postavená na náměstí.“

„Ale přesto, když přece byla v té stodole, tak ji nikdo nehlídal. Nemyslíte, že je pravděpodobnější, že jakýsi vysílač pochází z dnešní doby, než z minulosti kdovíjak vzdálené?“

„Možná máš pravdu, možná mají pravdu ti kecálkové. Dokud sochu neotevřeme a nepodíváme se dovnitř, nebudeme chytřejší. A co ty? Jaké máš koníčky?“

„Ani sám nevím, pravděpodobně je archeologie i můj koníček, protože jinak bych asi studium nedokončil. Momentálně žiju v jakémsi vakuu. Nemám ještě žádné kamarády, jsem tu teprve krátce. Zatím pendluji mezi domovem, prací a hospodou. Ale když jsme tak u těch tajemství, taky jedno mám, a pořádné.“

„Tak se pochlub. U mně je to jako v hrobě, nikomu nic nepovím. Co je to? Povídej!“

„Když jsem byl v létě na archeologické brigádě, našel jsem jednu zajímavou věc, nad kterou mi rozum zůstává stát, stejně jako vám nad tou sochou. Vzal jsem si ji domů, že zjistím o co jde, ale na nic jsem nepřišel.“

„A co je to za věc? Něco historického?“

„Právě v tom je ta záhada. Našel jsem to v rakvi v jedné kryptě, kde to nepochybně leželo několik století. Anebo to tam někdo schoval před pár měsíci.“

„To mi vysvětlí. Buď je to staré, nebo nové. To snad jako odborník poznáš, ne?“

„Snadno se řekne poznáš... jak to mám poznat, když se není čeho chytit. Podle stavu krypty to tam muselo být pár století, ale podle toho, jak ta věc vypadá, je úplně nová. Tak co si mám myslet?“

„Nechceš mi říci o co jde? Třeba mě něco napadne, co ti pomůže.“

„A co by pomohlo vám? Nesmysl. To se nedá zjistit!“

„Nenapínej! Řekni co máš. Já ti slíbím, že až budeme otvírat tu sochu, že tě k tomu vezmu.“

„No... já nevím... možná... tak dobře. Celá ta záhada je v materiálu. Mám doma spoustu fotek, které dokazují, že krypta, ve které jsem tu věc našel byla zapečetěná, když jsme do ní vnikli. Jenomže, když vezmeš v úvahu, jak to bylo třeba v Egyptě s hrobkami faraonů – taky byly zapečetěné a přesto vykradené – tak si zase nejsem tak jistý. Ležel tam pohřbený mnich, který v ruce držel kovovou trubku. Na tom by nebylo nic divného, kdyby ta trubka nesvítla novotou. Úplně čistá, krásná trubka. Vlastně kulaté pouzdro, podobné trubce... moment!... to snad není... jak je veliká ta vaše záhada v soše?“

„Jediné co víme, že to je asi tři až čtyři centimetry silné a asi dvacet centimetrů dlouhé. Odhaduji, že to bude kulaté. Proč?“

„Protože ten můj nález má stejné rozměry...!“

„Ty myslíš?...“

„Jo! Myslím! Říkáš sám, že ta socha je pár století stará. No a ta krypta taky. To vím určitě. Podle historických dokumentů toho mnicha pohřbili někdy v polovině sedmnáctého století, přibližně kolem roku 1660. Jestli tu trubku pochovali s ním... a víš, že asi ano? Ta krypta byla totiž kdysi součástí kostela, který církev nechala zničit, protože prý se do něj dostal ďábel. Co když tím ďáblem byly události kolem toho pouzdra?“

„Prosím tě přestaň s tou historií a popiš mi co jsi vlastně našel. Jak to vypadá... z čeho to je... je něco uvnitř?“

„To je právě to, co nevím. Je to nějaký neznámý kov, vypadá to jako hliníková slitina nebo nerezová ocel, ale je to tvrdší než diamant. Zkoušel jsem to obrousit na brusce a místo toho jsem ohobloval brusný kotouč. Zkoušel jsem do toho dělat vrypy diamantem, ale ten po pouzdru klouže a nezanechává stopy.“

„To mě podrž!... mohl bych to vidět?... a co udělat pokus jako ten náš?... jéé, já se tak blbě prořekl.“

„Takže jste něco objevili... a je to tajemství...? nenech se prosit a řekni mi o tom! Slibuji, že už si nic nenechám pro sebe a to pouzdro ti ukážu.“

„Nám se totiž podařilo...“

Roman opustil pivnici a strašně v duchu nadával. Kráva jedna pitomá. Měl na mysli servírku, se kterou se krátce předtím pohádal, protože mu účtovala o dvě piva víc, než skutečně vypil. Nakonec za pomoci spolustolovníků se věc urovnala a tak mohl odejít. Ještě chvíli si ulevoval nadávkami, ale pak se jeho myšlenky obrátily k cíli jeho cesty. Mířil totiž do zámecké kaple, kde ho očekával restaurátor, se kterým je domluven, že spolu provedou demontáž sochy a odpojí dítě od madony. Po dlouhých tahanicích s úřadem se jim podařilo demontáž prosadit. Restaurátor už netrpělivě Romana očekával, protože měl zpoždění.

„Omlouvám, se,“ hned ve dveřích oznamoval Roman. „Měl jsem malou nepříjemnost v hospodě.“

„Tak můžu začít?“

„Nemám nic proti tomu,“ řekl Sihulka s úsměvem, či spíše šklebem, protože napětí z odhalování dávného tajemství ho zcela opanovalo.

„A jak to provedete?“

„Jednoduše. Dlátém. Sám vidíte, že malta je snadno odlišitelná od kamene. Tak tu maltu odsekám a tím se uvolní skoby. Doufám, že pak půjde mimino sejmut.“

První skoba zůstala obnažená asi po hodině nimravé práce. Další tři skoby daly podstatně víc zabrat, takže teprve kolem osmé večer, kdy byli znaveni oba dva – restaurátor prací a Sihulku postáváním a očumováním – se podařilo mimino uvolnit. Museli oba zapojit své síly, protože vyviklání skob, které restaurátor nedokázal úplně uvolnit, si vyžadovalo koordinovanou spolupráci. Jeden viklal miminem a druhý lehkými údery kladívka uvolňoval skoby. Konečně! Miminu zůstalo Sihulkovi v náručí. Až hekl, když naplno pocítil jeho váhu. Málem je upustil na podlahu, protože nedocenil váhu kamene.

„Tak copak tady máme?“

Mimino leželo na pracovním stole na silné podložce z pěnové gumy. Oba si je velmi zaujatě prohlíželi. Na první pohled bylo patrné, že celá část těla mimina, která předtím byla přitlačena k madoně, není z kamene, ale je to ucpávka z vápenné malty. Odstranění této ucpávky nebylo příliš těžké, protože po několika úderech kladívka a dláta se odlomil velký kus malty a odkryla se dutina v zádech sošky. Ta byla vyplněná slámou a v ní se zářivě leskl kovový válec, silný jako svíčka, asi dvacet centimetrů dlouhý.

„Tak měl Standa pravdu!“ vyhrkl Sihulka.

„Jakou pravdu?“

„Že tam bude právě tohle.“

„Jak na to přišel?“

„Měl takovou teorii, že existuje víc stejných válců. Jeden už totiž máme.“

„Vy máte tohle?...“ restaurátor držel v ruce kovový válec s nevěřicným výrazem v očích.

„Jo! Přesně takovou tyčku máme taky.“
„Kde jste k ní přišli?“
„Nezlobte se, to vám teď nepovím, mám pocit, že si to zatím musíme nechat pro sebe.“
„Ale to nemůžete! Je to oficiální výzkum a musíte uvést všechno co víte!“
„Však taky uvedeme, ale jenom ohledně té sochy a toho mimina. To ostatní si zatím necháme pro sebe.“
„Tak mi alespoň soukromě něco prozradte!“
„No dobrá... úplně stejné pouzdro našel vloni jeden student při vykopávkách v Hynčicích a máme podezření, že ještě jedno existuje v Železné.“
„Kde se tam vzalo?“
„Jo, to kdybychom věděli!“
„Co to všechno znamená?“
„Já si myslím, že kdysi v minulosti u nás byli mimozemšťani a nechali to tady.“
„Mimozemšťané?“
„Jo! Přece se povídá, že byli v Americe, jejich stopy našli i v Rusku, tak proč ne u nás?!“
„Vlastně... proč ne?“
„Podívejte: to pouzdro, co máme je navlas stejné jako tohle. Můžete si to vyzkoušet. Nedá se naprosto žádným pozemským způsobem poškodit.“
„Tak na to jsem zvědav! Schválně: vydrží to pilník?“
„Pilník, bruska, diamant. Nic na to nezapůsobí.“
„Tak já to zkusím,“ vzal pilku na kov a zkusil její zuby na válcí.
„Neuvěřitelné!“ Pilka sklouzla po povrchu, jako by byl naolejovaný. Vzal lupu a prohlížel povrch.
„Fakticky, ani škrábnutí.“
„Vykašlete se na to! Mirek už všechno vyzkoušel a k ničemu to nevedlo. Otevřít se to nedá, poškodit se to nedá. Snad jediné se s tím zkusit dorozumět, protože to umí přijímat a vysílat.“
„To máte ověřené?“
„Alespoň na tomhle kousku. To ano. Ale ten druhý kousek, co máme, ten nereaguje.“
„A co ta Železná?“
„Tam jsme ještě nebyli.“
„Můžu tam jít s vámi?“
„Myslím, že když už jsem vám toho řekl tolik, že asi ano.“

Následující den Roman nažhavl telefon a svolal velkou poradu do bytu k Standovi Novákovi. Sešli se navečer.

„... tak a to je všechno,“ dokončil shrnutí Roman Sihulka.
Chvilí seděli všichni zticha a přemýšleli. Pak se ozval Mirek.
„Jestli tomu dobře rozumím, zastáváte názor, že v minulosti se tady u nás objevili mimozemšťané a ty válce zde z nějakého důvodu zanechali. Správně?“
„Správně.“
„Takže, jaké máme možnosti: Napsat o tom obšírný článek do odborného časopisu, nebo to zveřejnit v bulvárním plátku jako senzaci, nebo si to nechat pro sebe a pátrat dál, nebo ve vší tichosti se spojit s nějakou zahraniční skupinou ufologů...?“
„Zadrž! Musíme vyřešit dvě otázky: Zaprvé musíme oficiálně oznámit výsledky z rozebrání sochy. Zadruhé, co udělat s privátními výsledky dosavadního pátrání.“
„Oficiálně oznámíme, že socha po rozebrání obsahovala kus železa, třeba jako výztuhu sošky. Zase to dám dohromady, upravíme sochu, pozlatíme a dáme zpátky na náměstí, jak se na řádnou rekonstrukci sluší,“ ozval se Oldřich, restaurátor. „A ostatní pátrání povedeme dál tajně, jako privátní záležitost.“
„To na věci nic nemění! Zbavíme se tak jenom úřadů, ale problém zůstává: co dál?“
Ozval se Roman: „Navrhuji nic neuspěchat. Když to vydrželo tak dlouho, vydrží to ještě nějaký ten týden či měsíc. Já navrhuji, abychom jako první věc udělali výpravu do Železné a přesvědčili se, jak je to s tím hřbitovem. Plán jsme už vymysleli, tak proč jej nerealizovat?“
„Jsem pro,“ vyskočil Standa. „Navrhuji hned v pátek odpoledne. V sobotu by mohlo na hřbitově být

pár lidí. Myslím, že v páteční odpoledne nám to nehrozí.“

Jak řekl, tak se stalo. V pátek, o půl čtvrté už všichni čtyři stáli u branky venkovského hřbitůvky v Železné. Leží na kopci, hned za kostelíkem a zdálky vytváří malebný obraz. Bílé náhrobní kameny zářily zlatorudě, jak na ně dopadalo odpolední slunce a okolní stromy začínaly také zářit barvami prvních zažloutlých listů.

„Tak pojďme hledat ten hrob. Jak ho poznáme?“

„Já si myslím, že musíme hledat jen ty nejstarší hroby. Ten dědek říkal, že to byl kříž, co pípal. Takže to by mělo být jednoduché. Myslím, že křížů tu moc nebude. Koukněte!“ ukázal do nejvzdálenějšího kouta, „tam je těch křížů hned několik.“

Vydali se naznačeným směrem. Roman Sihulka se sklonil a začal nahlas číst: „Franz Krammer, zemřel 1832,“ pokročil k sousednímu kříži. „Fridrich Müller, zemřel 1756, Josef Vohánka, zemřel 1721, Jiří Novosad, zemřel... je to nečitelné, a tenhle kříž nemá vůbec cedulku, ale je z nich asi nejstarší.“

Nakřivo stojící kříž stál u neudržovaného hrobu, vlastně jen obdélníku v trávě, který dával tušit, že zde byl kdysi udržovaný hrob. Kříž zaujal Standu Nováka, jehož analytický mozek si povšiml, že ač je kříž nepochybně velmi starý – svědčil pro to jeho tvar a železné, kované listy, které jej ovíjely – není tak zkorodovaný, jak by se na jeho stáří slušelo. A další neobvyklost rozpoznal v tom, že na rozdíl od všech ostatních křížů v okolí – napočítali jich celkem devět – je vyrobený z trubek.

„Musí to být jediné takhle kříž. Je trubkový, takže jenom v něm může být něco ukryté. Ty ostatní jsou z plochého železa, takže o nějakém válci v nich nemůže být řeč.“

„Máš pravdu,“ odpověděl Oldřich. „Můj profesionální čich říká, že ten kříž je někdy z patnáctého či šestnáctého století. Navrhuji jej vytáhnout a podívat se do těch trubek.“

„Jsem pro,“ ozval se Mírek. „Pojď, když oba zabereme, ani nebudeme muset kopat.“

„Počkejte! To je znesvěcování hrobu. Jděte někdo napřed hlídat, jestli jsme tu sami,“ ozval se Roman.

„To je fakt. Počkejte, jdu to obhlédnout,“ odpověděl Standa a vydal se k brance. Tam se rozhlédl a mávl rukou, že je čistý vzduch.

„Tak do toho!“ Roman se postavil ke kříži a zkusil s ním viklat. Mírně s ním pohnul. „Půjde to.“

Standa a Oldřich se postavili ke kříži a vši silou se do něj opřeli. Současně s ním viklali ze strany na stranu a vytahovali je ze země. Po deseti minutách se jim konečně podařilo kříž ze země vytáhnout. Byl vysoký dva metry, ačkoliv předtím vyčníval ze země jen necelý metr.

„Pusťte mě k tomu,“ dral se dopředu Oldřich. „Mám na to kvalifikaci.“

Vytáhl z kapsy malou baterku a posvítil do dolního konce kříže. „Musíme to bahno něčím vyškrábat.“

„Se vším jsem počítal,“ ozval se Roman a vytahoval z aktovky vrtačku a jakýsi dlouhý drát. „To je zařízení na čištění ucpaných záchodků. Bowdenové lanko a rotační škrabka.“ Zručně uchytil do vrtačky jeden konec lanka, vyčnívající s jakési rukojetí. Druhý konec měl rovněž rukojeť a z ní vyčníval nástavec podobný šlehači. Takový zahnutý silný drát. Zatočil klikou vrtačky a „šlehač“ vedený citlivou rukou Oldřicha začal vyhmotovat zevnitř trubky hlinu. Když byli téměř metr hluboko, ozval se skřípot.

„Zadrž!“ zastavil Oldřich Romana. Vytáhl bowden z trubky a zapátral uvnitř svítilnou. „Je tam!“ radostně vykřikl. „Dej sem pilku!“ Odměřil vzdálenost a pustil se s vervou do odřezávání dolního konce kříže.

Když skončil, viděli všichni, jak se v trubce leskne všem známý válec.

„Ukaž, mám nápad,“ Mírek popadl kříž a začal s ním bušit do nejbližšího kamenného obrubníku. Po několika nárazech se válec kousek povysunul, takže jej mohl Oldřich uchopit a po krátkém lomcování i vytáhnout.

„Tak, a máme jej!“ Očistil válec od hlíny a zbytků jakési staré hadry. Šlo to neobyčejně snadno, válec neudržel na svém povrchu žádnou nečistotu...

Roman vytáhl válec z aktovky a položil na stůl. Standa přiložil válec ze sošky a Mírek přiložil „svůj“ z hrobky. Všichni chvilku stáli mlčky a hleděli na tři, na první pohled naprosto shodné válce. Lišily se jen v nápisech, které na nich byly vyryty, a to jen v jednom jediném znaku. „Asi to jsou pořadová čísla,“ usoudil Mírek.

„Zřejmě to tak bude.“ Roman se usadil ke stolu a bral jeden válec po druhém do rukou. „Myslím, že věc je vcelku jasná: Někdy v šestnáctém století sem přiletěli mimozemšťané a z jakéhosi záhadného důvodu předali našim předkům tyhle tři válce. Dva si je vzali do hrobu a ten třetí se dostal bůhvíproč do toho

mimina. K čemu slouží se asi nedozvíme. Tenhle vysílal, tenhle prý taky. To si ještě musíme ověřit. Akorát ten Mirkův je zticha.“

Po chvíli mlčení se ozval Oldřich. „Navrhuji, abychom začali pátrat v archivech z té doby, jestli se tady někde něco mimořádného neudálo. Přece není možné, aby taková návštěva nezanechala žádné stopy. Když teď známe období, bude pátrání snazší.“

Období z něhož pocházely válce se jim podařilo stanovit poměrně přesně. V knize úmrtí v Železně našli záznam týkající se hrobu č. 41 na místním hřbitově. Byl tam pochován jistý Jiří Novosad, chalupník, žijící v letech 1511 až 1578.

V místní kronice našli několik pozoruhodných záznamů. V roce 1542 si zlomil místní farář nohu a byl zázračně uzdraven chalupníkem Jírou. Tento Jíra se ocitl v kronice ještě dvakrát. Jednou v roce 1543 v souvislosti se zázračným uzdravením „šilené Veroniky“. „I vzav Veroniku ke kříži, modlil se za ni a ta se ihned uzdravila.“ Podruhé v roce 1577, kdy „...nesl železný kříž v procesí a ač všichni deštěm promočeni byli, on suchým zůstal.“ Poslední záznam v kronice byl v den Jírova pohřbu: „Kříž onen pak byl v hlavách hrobu jeho postaven...“

Pátrání kolem hrobky v Hynčicích ukázalo, že mnich, v jehož rakvi Mírek pouzdro našel, se jmenoval Arnošt a zemřel v roce 1584. Navíc se našly záznamy, které potvrzovaly, že Arnošt byl podezřelý ze styků s ďáblem, ale než mohl být vyslechnut svatou inkvizicí, zemřel na „horkou nemoc“. Než inkvizice zahájila šetření, byl Arnošt pochován. Přesto inkvizice nařídila kostel a faru zavřít. V zámecké knihovně v Hrádku se o tom našel celý svazek.

Standa se ještě jednou přesvědčil, že zapojení je v pořádku a pronesl: „Myslím, že to můžeme spustit.“ K této historické události došlo v bytě Romana Sihulky, který o tom později napsal:

„Sešli jsme se, abychom se pokusili přimět ony mimozemské předměty k aktivitě. Stanislav Novák analyzoval výsledky našich pokusů s předmětem ze sošky a došel k závěru, že onen předmět reagoval na kmítočty spojené s přenosem hlasu mobilním telefonem. Nechal proto vyrobit generátor, který vysílá na stejném kmítočtu, ale lze jej různě ladit a upravovat. Pomocí počítače pak vytvořil zvláštní program, který měl vysílané signály různě modifikovat a jiný program v jiném počítači měl zase vysílané signály zaznamenávat a vyhodnocovat.“

Standa stiskl tlačítko a na monitoru se objevily velké číslice, označující kmítočet vysílaného signálu. Pod nimi v druhém řádku se objevilo slovo SINUS. Ve třetím řádku naskakovaly řady prvočísel.

Když před zahájením pokusu debatovali o tom, jak mají postupovat, kdosi přišel na myšlenku, že by mohli vysílat řadu prvočísel, jak to viděl v jakémsi filmu. „Je to matematika a ta platí v celém vesmíru stejně. Když jsou to vysílačky, tak se někam dovoláme a ONI nám odpoví, nebo z toho nic nebude. A potom bude úplně jedno, co vysíláme.“

První sérii sta prvočísel vyslali na kmítočtu 799.356 MHz se sinusovou modulací. Další řadu pak s obdélníkovou modulací, pak použili modulaci pilovitou, pak frekvenční. Pak následoval kmítočet 799.387 MHz a nakonec 800.025 MHz. Na těchto kmítočtech zachytil Standa první odpovědi válce ze sošky mimina...

Když nastalo rozuzlení, byli všichni obráceni k monitorům počítačů a nikdo nevěnoval pozornost sousednímu pokoji, jehož doširoka otevřené dveře měli za zády. Byli tak zaujati křivkami a číslicemi, které běhaly po monitorech, že vůbec nepostřehli namodralé světlo, které ozářilo sousední pokoj. V jeho záři se zvolna zmaterializovala postava ve skafandru a zůstala nehybně stát, čekajíc na reakci přítomných.

První si postavy povšiml Standa, který si potřeboval odskočit. Jakmile se obrátil, vyrazil ze sebe zděšený výkřik. Všichni se obrátili a několik výkřiků se ozvalo současně. Nečekané zjevení – Přisahal bych, že jsem zamknul, říkal si Roman – zapůsobilo na všechny jako blesk s čistého nebe.

„Fuj, to jsem se vyděsil,“ řekl Standa a klidně se obrátil k postavě.

„Kdo jste?“

Postava zvedla ruku a odklopila zlaté hledí. Objevila se tvář kapitána Holina.

„Dobrý den,“ pozdravil. „Promiňte, že vás vyrušuji v tak napínavé chvíli, ale domnívám se, že je na čase

se seznámit.“

Pak si odepjal rukavice, sejmul přilbu a svlékl skafandr...

...Kapitán Holin si na svém vzhledu nechal záležet. Oohira mu pomohla hledat v záplavě módních stránek ten správný vzhled. Nakonec zvolil oblečení, jaké nosili význační státníci: Opalizující přiléhavý trikot s bohatými výšivkami, na prsou znak Impéria a na čele ozdobný pásek s dokumentačním zařízením. Vypadal impozantně.

„Jsem kapitán Holin z vesmírné lodi Oquan ze systému Qearran...“

Nevěřící pohledy, záplava otázek...

...po hodině neustálého vyptávání, aniž kapitán dal výraznější odpověď, se konečně všichni uklidnili a kapitán Holin mohl souvisle promluvit:

„Všechno to začalo před zhruba pěti lety našeho času...“

Qearran

Na měsíci Qig se schylovalo k občanské válce. Galaktické impérium Qearran, čítající 109 obydlených planet neřídilo život na svých planetách přímo. Galaktičtí úředníci spíše působili jako velvyslanci s minimálním vlivem na politiku jednotlivých planet. Na všech imperiálních planetách platí jednotný jazyk a jednotné právo, avšak místní úpravy poskytují dostatek možností ke vzniku sporů. Na měsíci planety Qhea, pojmenovaném Qig se politická situace vyostřila natolik, že hrozila občanská válka, či spíše povstání Roquitů. Roquité jsou původními osadníky měsíce a po dlouhá staletí si na něm budovali svou civilizaci, aniž by jim v tom kdokoliv bránil. Před padesáti lety však na měsíc přibyli osadníci ze vzdáleného systému, jenž ještě nepodléhal Galaktické radě. Vyjednali si pouze právo osídlit prázdná území. Ovšem v krátké době se přistěhovalectví mnohonásobně zvýšilo a již po třiceti letech byl počet přistěhovalců roven počtu domorodců. Mezitím došlo k uzákonění pobytu Halitů, jak se přistěhovalci nazývali. V dalších letech docházelo ke sporům o území a Roquité byli často napadáni. Nejvíce trpěla dvě města – Baninq a Galid – která Halitové často ostřelovali fotonovými torpédami ze svých satelitů. Roquité proto zbudovali obranný štít, což zase vedlo ke zvýšení počtu bojových lodí a satelitů na straně Halitů. Závod ve zbrojení se začal stupňovat a na počátku 2704. volebního období, tedy v roce 10 816 Galaktického letopočtu, nastala situace, kdy bylo třeba něco učinit pro záchranu Roquitů. Bylo totiž téměř jisté, že v případě války budou vyhlazeni Hality. Jejich počet už dvakrát převyšuje počet Roquitů, a navíc jejich technologie je o krok dál, takže mají účinnější zbraně.

Na zasedání rady pro obranu bylo přijato usnesení, že jeden z bitevníků bude vybaven jako záchranná loď, která ponese důležité kulturní a vědecké archivy, genetický archiv a malou posádku. Přemístí se mimo Galaktickou říši, kde vyčká minimálně do následujícího volebního období. Ty čtyři roky skýtají naději, že nová vláda bude zvolena tak, aby zástupci obou znepřátelených stran byli spokojeni.

Jako vhodné místo byla vybrána planeta, objevená v galaxii vzdálené 2600 parseků. Je třetí planetou sluneční soustavy v jinak mrtvém prostoru. Je to ideální úkryt, už proto, že o existenci této planety zatím Roquité nepodali nikomu zprávu. Byla objevena náhodou při jakýchsi vědeckých pokusech a dosud na ní probíhá jen automatický průzkum.

Bitevník třídy QH64 pojmenovaný Oqan (záře) odstartoval do týdne. Jeho posádku tvoří dvacet lidí, vybraných z rasy Qheů, jejichž zjev je shodný s obyvateli cílové planety. Posádka se bude muset potýkat s řadou problémů, neboť čas na cílové planetě je oproti místnímu času 270 krát rychlejší. Za čtyři roky našeho času stráví posádka na cílové planetě 1080 let. Momentálně je tam primitivní život, neznající technický pokrok. Žijí v podivných doupatech, spalují rostlinstvo a živí se zabíjením zvířete a zemědělstvím. Dá se však očekávat, že než naše loď bude moci opustit planetu, situace se může rapidně změnit...

... Místo pro přistání vybral kapitán Holin v široce otevřeném údolí s hlubokými lesy, poblíž jakési usedlosti, s kaplí na vrcholku kopce, jenž vévodil širokému okolí. Místo se mu zdálo příhodné pro svou přívětivost. Jako všichni členové posádky věděl, že jejich biologické hodiny pobeží stále stejně, ale vnější

čas se změni. Budou z pohledu místního obyvatelstva nesmrtelnými. Jak průzkum ukázal, dožívají se místní lidé věku kolem padesáti let, v průměru však daleko méně. Oni prožijí v tomto údolí něco přes tisíc místních let. Budou tedy svědky života nesčetných generací a možná i zajímavého vývoje.

Pro začátek tedy bude vhodné žít v málo osídlené oblasti plné lesů. S potravou si nemusejí dělat starosti, neboť organického materiálu poskytnou okolní lesy dostatek, a replikátory se postarají o zbytek.

Problémem zůstalo maskování lodi. Původní plán předpokládal, že loď přistane na povrchu, ale nečekaná porucha energetického zdroje nutila k úsporným opatřením. Nešlo o nic závažného, jen nezbývalo dost energie na udržení trvalého maskovacího pole. Navíc došli k závěru, že po dobu tisíce let nemohou očekávat, že by loď zůstala neodhalena. Kapitán Holin proto rozhodl loď ponořit do podzemí. Spornou otázkou zůstalo řešení přístupu do lodi. Přístup k lodi musí být takový, aby na vnějším světě nevyvolával podezření. Po delším dohadování se nakonec rozhodli zabudovat terminál teleportu do místní kaple.

Samotný výstup na povrch by nebyl problémem. Teleport mohl každého přenést na libovolné místo na planetě. Ovšem světelné efekty, spojené s materializací, jsou nedostatkem tohoto způsobu dopravy. V jejich situaci bylo krajně nežádoucí, aby kdokoli z domorodého obyvatelstva byl svědkem materializace člena posádky. Když pomineme jejich zaostalost, zbývá otázka utajení pobytu. Z toho důvodu bylo použití teleportu kapitánem přísně zakázáno. Statický terminál se dá použít bez světelných efektů. Člověk se v něm zhmotní naprosto neslyšně a téměř nezatelně stejně jako v teleportu, avšak doba potřebná ke zhmotnění je poněkud delší. Bylo proto potřebné terminál skrýt tak, aby vystupující člen posádky měl dostatek času k materializaci, aniž by byl zpozorován...

L.P.1748

Velitel Holin svolal posádku.

„Máme zde malý problém,“ rozhlédl se po ostatních. „Kaple na kopci se má přestavovat na kostel, jak jsem se před chvílí dozvěděl. Ostatně, podívejte se sami.“ Na hlavním monitoru se objevilo prostranství před kaplí. Současně se zapnul zvuk. Po několika vteřinách byl zpěv ptactva a šum lesa nahrazen lidskými hlasy, které se přibližovaly po příjezdové cestě. V záběru se objevil kaplan Dvořáček, doprovázený obtlouklým církevním hodnostářem, jehož kněžský úbor byl jeho mohutné postavě poněkud malý.

„... a kdy myslíte, důstojnosti, že bychom mohli s přestavbou začít?“ Hubená postava faráře Dvořáčka – důvěrně známá celé posádce – poskakovala kolem tloušťky.

Zvuk se ztišil, zatímco obraz na monitoru zůstal.

Velitel pokračoval: „Sonda potvrdila zvěsti, které přinesli Ohira a Quahin. Jak vyplynulo z rozhovoru těch dvou,“ ukázal na monitor, „zítra našeho času – tedy na podzim příštího roku – začne na místě kaple výstavba poutního kostela. Pro nás to znamená zásadní změnu v našem přístupu k vnějšímu světu.

Musíme přemístit loď blíže k městu, které se povážlivě rozrůstá a najít vhodné místo pro nový terminál.“

„Veliteli, co takhle opustit zcela zdejší kraj a přestěhovat se do rušnějších oblastí. Tam se snadněji ztratíme a náš výstup na povrch bude jednodušší. Takhle musíme stále sledovat, jestli náš příchod někdo nevidí. Můžeme zmenšit počet sond a nechat jen jednu, někde, kde je hodně rušno. Získáme tak víc informací, zatímco budeme spát. Uplynou nejméně tři měsíce, ale počítač je zpracuje a ráno budeme mít čerstvé informace v souhrnu. Můžeme se tak lépe orientovat v tom, co se kolem nás děje.“

„Není to špatný nápad, ale stejně budete muset jít mezi lidi a zůstat venku alespoň jeden jejich rok. Ostatně rozpis služeb všichni znáte. Jinak nezískáme dost podrobností. Jestli jste si nevšimli, vývoj se povážlivě zrychluje. Před týdnem měli ještě svíčky a zítra už budou mít elektřinu. Za takových čtrnáct dní se může objevit nějaký nový vynález a mohli by nás objevit. Ne! Zůstaneme na místě, ale rozmístíme více sond. Počítač je zvládne, když nemá nic na práci.“

„Ale kam přemístíme terminál?“

„Zůstaneme u církevních objektů. Ve městě je kaple, kam chodí mnoho lidí. Byl jsem se tam podívat, je tam takové velmi tmavé místo poblíže vchodu. Naproti je socha, do které můžeme dát sondu, aby nás hlídala a terminál dáme do toho kouta. Je tam taková budka, říkají tomu zpovědnice. Bývá tam farář a

lidé k němu přicházejí a odcházejí. Nikdo si jich nevšímá. To bude ideální místo.“

...

Léta Páně 1760, v červenci, krátce po třetí hodině ranní se objevilo ve zpovědnici v kapli svatého Michala podivné modravé světlo. Nikým nepozorován, opustil Quahin zpovědnici a než opustil kapli, překontroloval si svůj oděv a všechny pomůcky, které patřily k jeho službě.

Jeho oděv odpovídal oděvu zámožného měšťana, jaký se právě v městě nosil. Zvolil si jméno Jan z Kunštátu, jenž je obchodníkem s drahými kameny. Nebylo žádným problémem vyrobit v replikátoru libovolný drahý kámen, ať již surový či vybroušený jako drahokam. Ve váčcích na opasku měl zlaté, stříbrné i měděné mince a v železné schránce nesené v podpaží, uchovával asi dvacet drahých kamenů, diamanty nevyjímaje. V rukávu měl uschovány listinu s velkou pečeti, potvrzující jeho právo obchodníka s drahokamy. Mimo to měl sebou dobrozdání hejtmána z města Olomouce, v němž byly samé chvály na jeho schopnosti a oddanost panstvu.

Jeho tvář, dovedně nalíčená, nesla stopy dlouhého putování, jeho boty byly téměř nadranc a šaty dothány větvi. Tak vstoupil do města. Téměř dvě hodiny se rozhlížel po městě, procházející uličkami, aby se tak alespoň částečně obeznámil s prostředím a nelibými pachy, jež ho provázely na každém kroku. Kolem páté začalo město ožívat. Z domů se vynořily podivné postavy, vláčející různé pytle a směřovaly k tržišti. Za hodinku již tržnici ovládl shon a ruch a služební z měšťanských domů nakupovaly pro panstvo pochoutky.

Jan z Kunštátu – nazývejme jej tak – několikrát prošel tržnicí a snažil se pochytit jazyk a výslovnost. Zachycená slova a věty si mnohokrát v duchu zopakoval. Pak se na zkoušku dal do řeči s několika trhovci, aby si ověřil, zda jeho řeč obstojí. Brzy však zjistil, že to nebude tak jednoduché. Řeč ho prozradila už při první větě.

„Pán je jistě z daleka?“ optal se ho hned po prvních slovech muž, prodávající hliněné nádoby, u jehož stánku Jan z Kunštátu poprvé zkusil promluvit.

„Jak jsi to poznal,“ odpověděl.

„Toť velmi snadné. Pánova řeč jasně prozrazuje cizinu.“

„Máš pravdu, přicházím z daleké ciziny, kde jsem pobýval velmi dlouho; více jak deset let.“

Jan z Kunštátu pochopil, že předstírání dlouhého pobytu v cizině bude nejlepší způsob, jak zastřít svou neznalost řeči. Dokonce se rozhodl, že bude do svých vět vkládat cizí slova – vlastního Qearranského jazyka – aby tak dodal svým tvrzením váhu. Jako zemi svého pobytu se rozhodl uvádět Tasmánii, zemi z druhého konce světa. Vymyslet si případné historky ze svého pobytu v oné zemi mu pak nebude činit žádné obtíže.

Takto rozhodnut neviděl již žádný důvod setrvávat na ulici a vydal se rovnou na radnici, když se předtím zeptal kolemjdoucích, kde že radnice stojí a kdo je starostou města...

„Veliteli, někdo nám manipuluje se sondou,“ řekl Oriqen při vstupu do kapitánovy kajuty. Ten se právě pečlivě upravoval před zrcadlem.

„Se kterou? A kdy?“

„Podle místního času, asi přede dvěma měsíci odvezli tu sochu z náměstí a dali ji do opravy. Tam ji zrentgenovali a dělají s ní jakési rádiové pokusy. Posuďte sám.“

Oriqen nastavil na kapitánově monitoru opakování záznamu. Oba společně pak ve značném zrychlení sledovali události, jež vyvolal pan Sihulka svým počínáním.

„Kromě toho se opět ozvala sonda, která zmizela před rokem. Ukázalo se, že ji pochovali do hrobky i s tím mnichem – jak se jmenoval? – z té usedlosti v Albrechticích. Podle jejich času tam ležela dvěstě padesát let. Momentálně ji má doma jakýsi mladík.“

„Mohou sondy nějak porušit, nebo zjistit jejich účel?“

„Stěží.“

„Dobrá, nechte je tam kde jsou, jenom je častěji sledujte. Kdyby se jejich technika vyvinula o něco víc, než je zdrávo, budeme muset zasáhnout...“

Arnošt

Soumrak byl dnes poněkud divný. Světlo jako by nechtělo opustit stavení. Na nádvoří mezi stáji a studnou bylo stále světleji, než jinde. Tento úkaz pozoroval bratr Arnošt již po několikáté. Jak opatrnými rozhovory s ostatními bratry zjistil, povšiml si této zvláštnosti jen on sám.

Za ta léta, co žije v tomto stavení, stalo se pro něj pravidlem, že po večerní modlitbě zůstával sám v rohu nádvoří, skryt v malém výklenku, kam se na zimu ukládalo dříví. Široká střecha zde vytvářela příhodný stín, jenž ho skryl před zraky ostatních. Míval zde svou půlhodinku, v níž po modlitbě přemítal osamotě. Ve své samotě vzpomínal na drobné události uplynuvšího dne a přemítal o svém osudu.

Žije zde již dvanáctým rokem. Kostel, přiléhající ke stavení je sice malý, ale na bohoslužby chodí místní sedláci pravidelně. I jejich příspěvky do farní kuchyně jsou dostačující. Pan farář Doubrava je, přes své stáří, ještě vcelku čilý a tak jeho kázání bývají poutavá. On sám se stará o hospodářství, patřící faře, jejíž stavba je včleněna mezi hospodářská stavení. Celý dům včetně dvora, stáji, sýpky a stodoly je dobře uzavřen silnými vraty. V noci se pak vrata opatřují silnou závorou, aby je nebylo možno vyrazit.

I dnes byl vyrušen z přemítání podivným světelným úkazem. Na rozdíl od ostatních dnů, bylo dnes lehce pod mrakem. Proto si také podivného světla všiml dříve. Nejprve jakoby se uprostřed dvora, poblíže studny, rozsvítila slabá svíce. Ta však zde nebyla, bylo jen slabé mihotavé světlo, dopadající na velké, ploché kameny, jimiž je dvůr vydlážděn.

Arnošt nepatří mezi bojácné. Historky o strašidlech vždy rád slýchal, ale nikdy v něm nevyvolávaly strach, jako u ostatních. Jeho víra v Boha je čistá a není v ní místa pro strach z věcí pekelných. Těm se ve svém nitru vždy dokázal postavit. Mimo jiné také proto, že o strašidelných historkách jen slýchal, ale nikdy se s nimi osobně nesetkal.

Tentokrát mu však přeběhl mráz po zádech, neboť světlo, v minulých případech jen sotva znatelné, se dnes zřetelně projevovalo. Světelný kruh nabýval na velikosti, až světlo zasáhlo jak studnu, tak stěnu stavení. Uprostřed světelného kruhu viděl jemné chvění, jež se pohybovalo sem a tam, jako by zde nějaký duch přecházel. Arnošt se rozhlédl, ale nikoho na dvoře nespatriil. Nemůže tudíž o něm nikdo hovořit, kdyby spatřil jeho počínání. Poklekl na všechny čtyři a tiše se přiblížil, ve stínu vrženém studnou, až k jejímu okraji, kde vystrčil hlavu, aby podivný úkaz spatřil zblízka.

Leknutím málem omdlel. Zatímco se plížil, ve světelném kruhu se zjevila hrůzostrašná postava. Arnošt ji spatřil, jak hledí přímo jeho směrem. Sám se podivil, že nemá strach, jen leknutí z náhlého objevení bytosti mu rozbušilo srdce. Opatrně vystrčil hlavu zpoza roubení a zcela beze strachu se postavil zjevení čelem.

Před ním stál člověku podobný tvor, či spíše rytíř, v podivném brnění. Namísto přilbice měl zlatou kouli, v železných rukavicích třimal podivnou zbraň, jakou nikdy neviděl, a nehybně stál, obrácen k němu. Arnošt, puzen neznámou silou, obešel zvolna studnu a přiblížil se k zjevení téměř na dosah ruky.

„Kdo jsi?“ vyslovil Arnošt. Odpovědí mu bylo ticho. Avšak zjevení pokynulo rukou, aby přistoupil blíže. Arnošt, nechápaje svou poddajnost, uposlechl. Jakmile se přiblížil, rytíř ho uchopil za paži a pak pozvedl svou druhou ruku, v níž Arnošt uviděl stříbrný předmět, z něhož vytrysklo světlo a ozářilo ostrým modrým bleskem celý dvůr. Arnošt úlekem omdlel...

...Jeho vědomí se vrátilo stejně rychle, jako odešlo. Okamžik trvalo, než pochopil změnu. Stál v prostranném pokoji ozářeném jasným světlem, jehož zdroj nemohl nalézt. Všude kolem byly podivné, jasně svítící obrazy, na nichž v jásavých barvách se pohybovali lidé. S úžasem viděl, že na jednom z obrazů jsou jeho bratři shromáždění u jídla. Poznával brata Hermana i bratra Josefa. Viděl jak nabírají lžicemi kaši z mísy a popíjejí. I když všechno bylo tak podivné, Arnošt zůstával klidným. Rytíř uvolnil jeho paži ze sevření a poodstoupil. S jemným syknutím se ve stěně otevřely jakési podivné dveře bez kliky, odjely do strany, a vstoupila mladá žena s vlasy nakrátko střiženými, jako mají muži.

„Vítej v našem obydlí, bratře Arnošte,“ pronesla.

„Kde to jsem?... a kdo jste vy?... co požadujete?“ Arnošt, i když strach nepocíťoval, přece jen měl obavy o svůj osud. Mezitím rytíř začal odkládat svou zbroj a Arnošt s údivem viděl, že před ním stojí pohledný jinoch v přiléhavém, rudě sametovém oděvu.

„Kde to jsem?“ zeptal se Arnošt ještě jednou.

„U nás.“

„Já vím, ale kde? Jak jsem se zde ocitl?“

Žena se lehce usmála a jemně uchopila Arnošta za ruku a dovedla ho ke stolu. Lehkým tlakem za rameno ho přiměla, aby se posadil. Aniž by mu pustila ruku, zvolna se přesunula na sousední židli a také se posadila.

„Není tak jednoduché ti odpovědět, ale budu se snažit ukojit tvoji zvědavost. Nemáme zlé úmysly, nemusíš se ničeho obávat.“

Arnošt, poněkud uklidněn se opět zeptal, tentokrát mírně, jak byl zvyklý hovořit s nadřízenými: „Vidím, že jste vybaveni mocí, kterou nechápu. Nechápu jak a proč jsem se ocitl na tomto místě. Prosím...! vysvětlíte mi, co se se mnou děje!“

Mezitím muž odložil zcela své nezvyklé brnění a rovněž si přisedl ke stolu. Ještě předtím však na panelu zkontroloval stav Arnoštova vědomí a lehce poopravil nastavení emitoru, když si povšiml, že Arnoštův neklid je příliš velký. Překontroloval základní parametry a když shledal vše v pořádku, spustil režim automatického učení a ovlivňování.

V následujících hodinách se rozhovor mezi bratrem Arnoštem a jeho hostiteli odvíjel velmi zajímavým způsobem. Zpočátku primitivní vysvětlování elementárních jevů, jako jsou obrazové monitory (na stěně jich byla celá řada), či dálkové obrazové sondy, přešlo plynule do zaujaté diskuze, v níž Arnošt stále častěji používal pojmy, o jejichž existenci neměl před chvílí ani ponětí. Jak se rozhovor měnil, obrazové frekvence vysílané do mozku Arnošta měnily svůj obsah. Souběžně se měnil rytmus práce RH emitoru. Toto zařízení, vyvinuté v dávných dobách kolonizování cizích planet, sloužilo – a výborně – ke třem základním úkonům: Odstranění strachu, stimulaci paměti a rychlému osvojení potřebných znalostí. Zařízení dokázalo u jedince, pokud k tomu měl přirozené předpoklady, zjistit na dálku jeho inteligenci a následně zavést do jeho paměti takový objem informací, jaký paměť dokázala přijmout. Jak se ukázalo, Arnošt měl skvěle utvářený mozek a vysokou přirozenou inteligenci. Než přístroj zaregistroval únavu a přivodil Arnoštovi spánek, což trvalo téměř deset hodin, získal vzdělání odpovídající základní škole na planetě Qhea. To postačovalo k tomu, aby následující týden mohl se svými hostiteli rozmlouvat na nejružnější témata. Odpovídal zevrubně jak žije, kdo jsou jeho přátelé, jaká pravidla platí mezi bratry, co káže pan farář svým ovečkám při nedělním kázání, a naopak se zajímal odkud jeho hostitelé pocházejí, jak se sem dostali, proč se skrývají. Chápal dokonce i časovou nesrovnalost mezi časem v němž žije a časem, jež vládne v impériu Qearran. Pochopil, že na mateřské lodi, ba dokonce i zde, ve výsadkovém člunu, běží čas dvěstě sedmdesátkrát rychleji než v jeho domově. Jeho hostitelé museli spěchat, neboť dlouhá nepřítomnost Arnošta znamenala pro něho po návratu značné nepříjemnosti. Bohužel netušili, že následky budou pro něj mnohem horší...

Když si Arnošt promnul oči, oslněné ostrým modrým světlem při přenosu, zjistil, že stojí na témž místě vedle studny, kde včera večer potkal Quahina. Včera večer podle svého času. Věděl, že jeho bratrům mezitím uplynul téměř rok a také věděl, že jeho zmizení jim způsobilo mnoho starostí. Pátrali celé týdny v okolních lesích, jestli nepadl za oběť dravé zvěři, ale nenašli ani stopy. Věděl, že ho čeká velké vysvětlování. Co nevěděl, bylo z jeho paměti odstraněno stejným způsobem, jako tam bylo předtím přidáno. Zůstala mu jen nejasná vzpomínka, že se ocitl v ráji, kde promlouval s Bohem. Bůh mu dal stříbrnou hůlku s jejíž pomocí s ním může kdykoliv hovořit. Ucítíl její hladký chlad, když se jí pod kutnou dotkl. Musím ji dobře uschovat, než se setkám s bratry, blesklo mu hlavou.

Zamířil do „svého“ rohu dvora. Zde bylo nejtemnější místo a také uvolněný trámek, pod nímž měl svou skrýš. Uložil hůlku do skrýše a zasunul trámek na místo. Právě včas. Vrzly dveře a pruh slabého světla se rozlil po dvoře. V záři svíčky spatřil Arnošt bratra Ondřeje, jak s vědrem kráčí ke studni pro vodu...

...

Největší problém spatřoval kapitán v rozdílu času na palubě lodi a místním čase. Dvě stě sedmdesátkrát rychlejší místní čas se z paluby lodi nedal sledovat. Při normálním pozorování viděli jen nesmírně rychlé hemžení. Museli používat časovou lupu, která události na povrchu patřičně zpomalila. Ale i tak neměli dobrý přehled o situaci na planetě. Rychle se střídaly různé války i období míru a nebýt pravidelných

služeb na povrchu, nedokázali by se dostatečně orientovat.

Služba na povrchu nebyla nic příjemného. Zatímco na lodi uplynul jen jeden den, službu mající člen posádky prožil nahoře téměř deset měsíců. Ve středověku to ještě šlo. Lidé se dali snadno ošálit, dalo se dobře cestovat v málo osídlených oblastech a navíc službu zpestřovaly občasné potyčky a souboje. Pro členy posádky to bylo vcelku zábavné rozptýlení, protože každý z nich měl osobní silovou ochranu. Po návratu do lodi bavili navrátilci ostatní historkami z různých soubojů, přepadení či bitek. Bylo zábavné sledovat obličej protivníků, když soupeř zůstal po jejich útoku nezraněn.

„...tak jsem se sehnul a vtom mě ten kolohnát t'al mečem přímo na šíji. Povím vám, rána to byla pořádná, takže jsem šel k zemi. Za normálních okolností by mi asi hlava uletěla jako nic, ale takhle to jen zazvonilo, jak se jeho meč zlomil. Měli jste vidět ten jeho obličej. Zůstal stát jako zkamenělý a jenom zíral. Tak jsem vstal, plácl jsem ho po rameni a říkám: Bylo to skvělé. Zkusíme to ještě jednou? No a on najednou začal ječet, obrátil se a utíkal jak zběsilý. Odhazoval brnění, a než mi zmizel mezi stromy, tak už byl úplně nahý. Myslím, že z toho zešlél.“

Jenže na Zemi plynuly roky šíleným tempem, objevila se pára, pak elektřina, nastal zběsilý rozvoj techniky. Ještě před necelými dvěma měsíci dělali pokusy se satelity, dnes už mají za sebou dobytí měsíce a vysílají sondy do vesmíru. Lze očekávat, že za takový rok by mohli mít první mezihvězdný let. A to je na pováženou. Nebýt automatických monitorovacích sond, mohli bychom být nemile překvapeni jejich vývojem.

Jíra

Už je to tu! Den se vlekl líně, parný vzduch dýchal se těžce jako olovo, včely vylétaly z úlu na česna, všude měli dvře i okna dokořán. Hřmělo stále silněji, vítr se zvedal, les se naplnil podivnými, nezvyklými zvuky, jež naháněly víc strachu a hrůzy než rachot hromu a blesky. Zuřivý víchř se vrhl na ves, vyvracel stromy, shazoval střechy, lámal větve. Dosud ani nekáplo. Nasucho vyl víchř, řvala bouře a bily blesky. Náhle bouří jako by došel dech. Víchř se ztišil, vzduchem se ozval zlověstný rachot, jako by ořechy přesypal a nastalo naprosté ticho. Sedláci chvíli ani nedýchali. Všichni, ženy, děti, staří i mladí strnuli v očekávání nejhrošího. Nic. Klid a ticho. Temná mračna nad kopcem se zvolna rozplývala. Vtom všichni začítli pekelný zápach, jenž přinesl poslední závan větru.

„Asi někde udeřilo,“ pronesla panímáma.

„Půjdu se tam podívat, jestli nehoří. Vítr by mohl oheň přivát k nám,“ odpověděl Jíra, její muž. Chalupy mají postavenou blízko lesa, daleko od ostatních stavení ve vsi. Ves stojí na strmém kopci a Jírova chalupa je až na samém vrchu. Ostatní chalupy jsou roztroušeny po kopci i po svazích okolních hor. Dole v údolí teče řeka a úzká cesta spojuje ves s nedalekým městem. Železná jí říkají proto, že kdysi se zde těžilo železo. Ještě jsou k nalezení v okolních lesích zbytky dávno pobořených pecí.

Jíra se vyzbrojil palicí, přes rameno si hodil vidle a dva pytle, kdyby musel hasit, a vydal se do svahu. K místu, odkud se bouře ozývala nejhlasitěji, musel projít mladým, hustým porostem, pak následovala velká mýtina a nakonec paseka pod vrcholem. Jak na mýtině, tak na pasece bylo mnoho suché trávy, kterou mohla bouře zapálit. Jíra proto spěchal, aby byl na místě co nejrychleji. S požáry měl své zkušenosti a věděl, že i malý ohýnek ve větrném počasí může přinést obrovskou škodu. Když došel na mýtinu, shledal, že jsou zde vyvráceny z kořenů další čtyři stromy. Pomyslel si, že bude třeba sem zajít a poražené stromy zpracovat na dříví k topení na zimu. Prohlédl si dva stromy, které se mu zdály vhodné k pořezání na trámký a pak pokračoval v chůzi. Sotva však učinil několik kroků, ozval se naproti němu šramot. Jíra se přikrčil za strom. Co kdyby to byli potulní vojáci? Nevyskytovali se v těchto končinách často, ale opatrnosti není nikdy nazbyt.

To, co se před ním objevilo, by však nahnilo hrůzu i největšímu odvážlivci. Křoví se rozhrmulo a vyšly dvě velké postavy; místo tváří zlaté koule a v mohutných rukou podivné zbraně. Jíra oněměl hrůzou. V životě nic takového nespáčil. Přikrčil se ještě více a snažil se ani nedýchat. Přesto se obě postavy zvolna blížily k jeho úkrytu. Vtom pocítil, jak mu tělo tuhne a není schopen jediného pohybu. Jedna postava se zastavila a druhá přikročila k Jírovi. Mohutná ruka, vypadající jako klepeto, uchopila Jíru za ruku a pevně ji sevřela. V tu chvíli pocítil, že se může hýbat. Kupodivu, strach ho náhle přešel, a proto se postavil zpřímá. Stál proti onomu tvorovi čelem a hleděl na svůj pokroucený obličej, jak se

odráží v zlaté kouli. Náhle se ozvalo jakési zabzučení a zlatá koule zmizela. Užaslý Jíra hleděl do tváře mladého muže, skryté za průhlednou koulí, obalující jeho hlavu.

„...kkkdo jjjssttee?...“ vymačkal ze sebe.

„Hmlhlhnhhn...“ nezřetelné mumlání, vycházející z oválné černé skvrny na prsou postavy, bylo mu odpovědí. Druhá bytost se přiblížila a rovněž odkryla svou tvář. Jíra spatřil mladou ženu, mající krátce, jako muž, střížené vlasy a velké, černé oči. Tato žena se na Jíru usmála a udělala rukou posunek, z něž Jíra pochopil, že mu nechce ublížit. Přestože ještě před minutou zmíral strachem, cítil se najednou klidný. K svému vlastnímu údivu se ještě jednou, tentokrát klidně, zeptal: „Kdo jste? A co zde děláte?“

Oba cizinci na sebe dlouze pohlédli, jako by si vyměňovali myšlenky, a pak ona žena, byla-li to vůbec žena, stiskla svým klepetem svou druhou ruku. Ozvalo se hlasité cvaknutí. Jíra zíral, jak z obrovitého rukávu pojednou zmizelo klepeto, a objevila se lidská ruka. Tu mu žena ukázala a zahýbala prsty. Pak ruka stiskla druhé zápěstí, klepeto zmizelo a na světě se ocitla i druhá lidská ruka. Jíra pochopil: Jsou to lidé, ale mají divné brnění. Muž vzápětí učinil totéž. Jíra se již zcela uklidnil a zvědavě očekával, co se bude dít dál. Žena oběma rukama něco provedla na zátylku muže. Opět se ozvalo cvaknutí, velká průhledná koule se zvedla a žena ji položila do trávy. Zakrátko stáli oba před Jírou jen v přiléhavých nohavicích a těsných kabátcích vyvedených v temně hnědé barvě. Jejich hrozivé úbory ležely poskládány v trávě.

Žena pak otevřela schránku, kterou předtím měla na zádech a v rukou se jí ocitla podivuhodná věc. Kulatá a silná jako kostelní svíce, ale lesklá a zářivá jako stříbro. Muž ze své schránky vytáhl podobný válec, ale černý. Z válce odvinul obdélníkový kus něčeho, co Jíra nemohl poznat. Bylo to černé, ale nebyla to tkanina, protože to bylo hladké a lesklé. Leknutím si málem sedl, když černá plocha najednou zazářila bílým světlem. Současně uslyšel, jak z válce, který držela žena, vychází tiché tóny, podobné hudbě. Hudbě, jakou nikdy neslyšel. Jemné, vibrující tóny, uklidňovaly a konejšily Jírovu mysl. Na bílé ploše se začaly objevovat pohyblivé obrazy. Jíra viděl prostranství před podivným talířovitým tělesem. Čtyři tvorové, oblečení do oděvů, které před chvílí oba neznámí sejmuli, vstupovali do toho talíře. Po chvíli, v záblesku jasného světla, talíř zmizel. Pak Jíra viděl hvězdné nebe, jak po něm letí jako šíp onen talíř. Potom viděl, jak z talíře tryská světelný sloup a jak se snáší k zemi. Na talíři se otvírá otvor a vycházejí dvě postavy. Tady se obraz zastavil a žena ukázala prstem na obrázek a pak na sebe.

Jíra pochopil: Přiletěli sem v tom talíři. Ale odkud? Kde je ta země, odkud pocházejí? Neudržel se a promluvil: „Tak už konečně promluvte! Asi neznáte můj jazyk, ale určitě můžete mluvit. Řekněte, kde je vaše země, z níž jste přiletěli?“

Když Jíra hovořil, v očích ženy se objevil výraz radosti. Poslouchala a lehce přimhuřovala oči, přestože zjevně nerozuměla co Jíra říká. Ten zvolna zopakoval svá slova. Posunkem ho vyzvala, aby hovořil dál. „Mám mluvit dál?... ano?... ale co?... aha! Já jsem Jíra a naše vesnice se jmenuje Železná. Mám ženu Terezku a dvě děti, Aničku a Dorotku. Bydlím kousek odtud v chalupě. Máme malé pole a jednu kravku.“

Jak Jíra hovořil, viděl, jak na bílé ploše vyskakují podivné symboly a obrazce. Pojednou se žena na Jíru usmála a její rty se lehce našpulily, jako by chtěla promluvit. Z jejích úst ale nezazněl ani hlásek, zato z válce, jež držela v rukou, se ozval příjemný hlas: „Vítej nám Jíro! Již s tebou dokážeme hovořit. Tento náš přístroj poznal tvou řeč a nyní bude má slova tlumočit do tvého jazyka.“

„Vy mi tedy rozumíte, co říkám?“

„Od této chvíle ano. Potřebovali jsme slyšet tvůj jazyk, aby náš tlumočník,“ ukázala prstem na válec, „mohl rozpoznat, jakou řečí vládneš.“

„Kdo je to... kouzelník?“ ukázal Jíra na válec.

„Ne, Jíro, je to stroj. Sestavili jsme jej pro svou potřebu. Umí rozpoznat tvoji řeč a zná i naši řeč. Umí přeložit slova z tvého jazyka do našeho a obráceně.“

„Aha, rozumím, to je jako když já mluvím česky a pan farář latinsky. A odkud znáte mou řeč, když jste odněkud zdaleka?... Odkud jste k nám vlastně přilétli?... A co je v té vaší létající věci?... Kde ji máte?...“

Jíra by měl ještě spoustu dalších otázek, ale zmlknul a následoval muže, který mu pokynul rukou a ukázal směrem k pasece. Žena šla za ním. Po bouři byl vzduch v lese velmi svěží a oba návštěvníci jej

labužnický zhluboka vdechovali. To neušlo pozornosti Jíry, který se zeptal: „Ve vaší zemi nemáte tak dobrý vzduch jako u nás?“

„Proč myslíš?“

„Vidím, jak lačně dýcháte tento svěží vzduch, jež bouře vyčistila.“

„Máš pravdu Jíro,“ odvětila žena. „Bydlíme v krajině, jež nezná pachů ani vůní. Náš vzduch není tak provoněn, jako tento zde.“

Mezitím došli k pasece, kterou Jíra důvěrně zná. Jakmile se stromy rozestoupily, ukázal muž před sebe se slovy: „Tady je naše loď.“

„Loď?...“ Jíra nechápavě zakroutil hlavou. „Vždyť zde nic není, ani voda, o jaké lodi to mluvíš, cizince?“

„Pohled, zde je...“ muž napřáhl opět paži, avšak tentokrát v ní svíral jakýsi předmět, z něhož vyletěl záblesk a zamířil doprostřed paseky.

„Zázrak!...“ vydechl Jíra a se zbožnou úctou poklekl. Před ním, uprostřed paseky se zjevila podivná věc. Veliká jako kostel ve vsi, ba ještě větší, třpytivá jako zlato.

„Ne, není to zázrak. Povstaň Jíro,“ konejšila ho žena. „Je to vskutku naše loď s níž cestujeme po světě.“

„Jak může loď plout, když zde není voda? A jak to, že byla neviditelná?... A jaký to má podivný tvar?... je ze zlata?“

„Ne, není to zlato. Jsou i jiné vzácné kovy, které vypadají jako zlato. Naše loď nepluje po vodě, ale pluje vzduchem po nebi.“

„Co to říkáš, ženo! Jak může loď, zvláště taková, co vypadá jako dva talíře, plout vzduchem?“

„Nic se neboj, sám uvidíš! Ted' pojď s námi dovnitř.“ Žena zamířila k podivné lodi. Teprve nyní si Jíra povšiml, že loď stojí na mohutných sloupech, opatřených na koncích jakýmsi miskami, jež se bořily do země. Žena kráčela první a hned za ní i muž. Jíra zůstal stát a nedůvěřivě je sledoval. Pojednou se ozval lehký syčivý zvuk a ve spodní části lodi se odklopily jakési dveře a z nich se zvolna začaly vysouvat široké schody. Žena se otočila: „Pojď Jíro, náš příbytek tě očekává.“

Jíra s očima navrch hlavy, avšak kupodivu, stále nevzrušen, následoval oba cizince po schůdcích do lodi.

Jakmile vystoupil na poslední schod a učinil krok vpřed, zavřely se za ním nehlučně dveře a teprve lehké bouchnutí, když se dovřely, upozornilo Jíru, co se děje. S úlekem se obrátil, ale již viděl jen hladkou stěnu. Obrátil se zpět s otázkou v očích.

„Nic se neobávej, dveře se zase otevrou. Ale v této chvíli není nutné, aby kdosi další naši loď spatřil. Jakmile se dveře zavřely, je naše loď pro pozemské oči zase neviditelná.“

„Jak je to možné?“ podivil se Jíra.

„V naší zemi je mnoho podivuhodných věcí. Umíme spousty kouzel. S některými tě seznámíme, ale až později. Nyní vejdi a rozhlédni se u nás.“

Jíra, který dosud stál v malém výklenku, učinil další krok. Ocítl se v kulaté místnosti s nízkým stropem, téměř se jej hlavou dotýkal, jasně osvětlené. Uprostřed místnosti uviděl podivný sloup a v něm okno, ukazující okolní les. Na stěnách viděl podivné lesklé předměty o jejichž účelu neměl tušení.

„Posaď se, Jíro,“ vyzvala ho žena a ukázala před sebe. Jak to říkala, z podlahy se vysunul předmět, jaký Jíra nikdy neviděl. Pochopil však, že je to jakási židle, ale netroufal si sednout.

„Jen se neboj... podívej...“ žena se pohodlně posadila do druhé židle, jež se objevila vzápětí a rovněž muž se usadil do třetí. Jíra, stále váhavě, přistoupil s sedačce a rukama zkoušel její povrch. S údivem ucukl, když měkký, ničemu se nepodobající povrch, ustoupil pod jeho tlakem. Pohlédl opět na oba hostitele a povšiml si, jak hluboko jsou jejich těla zabořena. Zlehka se posadil, ale vzápětí mu unikl polekaný výkřik, když křeslo pod ním náhle povolilo a on se do něj svalil. Ihned si uvědomil, že sedí ve velmi měkkých polštářích, které se pod ním lehce zformovaly a nyní cítil, že sedadlo je pevné, ale měkké a pohodlné.

„Co je to za kouzla?“ zeptal se.

„Říkala jsem, že ovládáme mnoho kouzel. Ale nejsou to žádná kouzla. Jen lidé v naší zemi jsou šikovní a umějí udělat spoustu věcí. Podívej, například zde: tento stůl se dokáže sám prostřít.“ Mezi Jírou a jeho hostiteli se podlaha zvedla a pojednou zde stál stůl a na něm se v záblescích modravého svitu objevily

poháry. Před každým jeden.

„Dovol, abychom si s tebou připili na naše setkání,“ pronesl muž. „Já se jmenuji Hior a moje družka se jmenuje Ohira. Na tvé zdraví, Jíro.“ Muž pozdvihl pohár a Ohira rovněž. Jíra, nevycházející z údivu, se rovněž chopil poháru, jež se tak zázračně před ním zjevil. Zjistil, že je chladivý a obsahuje dobré víno, jak mu jeho nos spolehlivě prozradil. Již neváhal a pronesl: „Vaše zázraky jsou udivující. Na naše shledání...“ a rovněž pozvedl pohár a zhluboka se napil. „Takové víno nemá ani náš pan farář,“ pronesl, když vychutnal doušek...

Nutno dodat, že Jírovo chování, s ohledem na jeho dosavadní život, bylo zcela neobvyklé. Kdyby jej kdokoli z jeho známých viděl takto se chovat doma, nepochybě by si myslel, že je chorý. Avšak zde v tomto cizím prostředí, kde by se za normálních okolností chvěl strachem z neznámého a hrůzou ze zázraků, zůstal klidný. Proč? Snadno si domyslet, že technika cizinců dokázala působit na smysly i mysl návštěvníka, takže tento, přes značné podivení, zůstával klidným. Dokonce, jak sám poznal, jeho mysl byla daleko otevřenější a Jíra, v skrytu své duše rozpoznával vlastnosti, jež dříve neznal.

Netušil, že byl senzory lodi zpozorován na velkou vzdálenost, že mu byl proveden mentální sken, jež obyvatelům lodi zpřístupnil jeho schopnosti. Nemohl tušit, že jeho mozek byl na dálku důkladně prozkoumán a že obyvatelé lodi shledali, že je dostatečně inteligentní, aby stálo za to se s ním seznámit. Přístroje potvrdily přirozenou inteligenci Jíry a daly zelenou. Jen díky jim dokázali v barbarském okolním prostředí nacházet spřátelené bytosti. Potřebovali styk s místními obyvateli. Díky velkým rozdílům v plynutí času uvnitř lodi a vně, vystupovali na povrch jednou za deset až čtrnáct let místního času. Lidi jako je Jíra, potřebovali k tomu, aby se dozvěděli, co se na světě za oněch čtrnáct let změnilo. Zatímco Jíra přátelsky rozmlouval se svými hostiteli, jeho paměť byla důkladně skenována a všechny jeho zážitky – od narození dodnes – se staly součástí rozsáhlé databáze v centrálním počítači. Ten pak vyhodnotil všechny události a snažil se předpovědět další vývoj světa. . .

Jíra pobyl, dle svého soudu, v podivném obydlí asi dvě hodiny. Pak si uvědomil, že na něho doma čeká netrpělivě jeho žena, plná neklidu.

„Musím se už vrátit domů, žena by o mne měla obavy,“ pronesl.

„Ale jistě, Jíro,“ odpověděla Ohira. „Dveře máš otevřené. Můžeš nejen odejít, ale můžeš se i vrátit, třeba hned zítra, budeš-li chtít.“

„Velmi rád bych přišel, ale co tomu řekne žena a co lidé ve vsi?“

„Myslím,“ ozval se Hior, „že by sis měl všechno nechat pro sebe. Tví sousedé, ba ani žena, by ti nevěřili a mohli by tě prohlásit za blázná a nechat zavřít. Raději zamkni ústa a vymysli si nějakou historku, co jsi zde v lese tak dlouho dělal.“

Samozřejmě, že Hior ani Ohira neměli nejmenší pochybnost, že by Jíra cokoliv prozradil. Tomu však nemohli říci, že je pod vlivem RH emitoru, který mu dnes, ani v budoucnu, nedovolí cokoliv vyzradit.

Jíra se tedy rozloučil a opustil loď po stejném schodišti kterým přišel. Sotva se jeho nohy dotkly trávy na pasece, loď zmizela v lehkém záblesku, aniž si toho povšiml. V témže okamžiku se projevil účinek RH emitoru. Jíra vmžiku zapomněl na všechno, co se událo. Váhavě se rozhlédl kolem sebe a udivilo ho, že slunce je jinde, než před chvílí. Nedokázal si uvědomit, co se s ním dělo. Vydal se tedy k domovu a celou cestu mu vrtalo hlavou, proč do lesa vlastně šel. Sotva se však dostal na kraj lesa a spatřil pod sebou svou ves, v hlavě se mu rozbřesklo. Zůstal úlekem stát a rychle se začal šacovat. A skutečně. V záhadrní nalezl komunikátor. Neudivilo ho, že ví jak se stříbřitý válec jmenuje. Věděl najednou všechno. Dostal k dispozici pouzdro, obsahující sondu, jejímž úkolem je sbírání dat z Jírova okolí. Naučili ho s ní zacházet. Může sloužit i ke komunikaci mezi nimi.

Čas plynul. Jírov výlet vyvolal sice ve vsi značný poprask, protože byl neznámý několik týdnů. Vzhledem k jinému toku času uvnitř lodi, běžel venkovní život nepředstavitelnou rychlostí. Těch několik hodin v lodi znamenalo pro Jírova ženu týdny trápení pro zmizelého muže. Ztropila ve vsi poplach a všichni muži ze vsi prohledali celý kopec, ale po Jírovi jakoby se zem slehla. Našli v trávě jeho vidle i dva pytle, co měl s sebou. Marné bylo jejich pátrání.

Avšak všemu nastal konec ještě dřív, než se Jíra dostal domů.

Dotazům by jistě nebyl konec, kdyby se nad vsí nevznášela maskovaná loď. RH emitor na lodi běžel na plný výkon. Talíř vystoupal tak vysoko, aby vlnění pokrylo celou osadu a zasáhlo všechny její obyvatele.

Než Jíra opustil les a došel k domovu, všichni obyvatelé vsi nabyli přesvědčení, že se nikdy ze vsi nevzdálil. Jeho utrápená žena a uplakané děti byli pojednou veselí a klidní, jako by se nic nepříhodilo. Jen občas měla jeho žena podivné sny, ve kterých se jí zdálo, že se Jíra ztratil a ona ho nemůže nalézt.

Jíra se sondou pracoval celý život, až do své smrti. Ještě mnohokrát se s cizinci setkal, avšak již mimo loď, aby jeho čas zbytečně neutíkal. Oba cizinci se s ním setkávali na pasece v maskovaném stanu, v němž se však časová anomálie neprojevovala. V následujícím půlroku dosáhl Jíra neuvěřitelného vzdělání. Přesvědčil cizince, aby mohl sondu používat k léčení mentálních chorob, když se od nich dozvěděl, že to sonda umí. Stříbřité pouzdro uzavřeli cizinci, na Jírovo přání, do železného kříže, který si pak pověsil na zeď ve světnici. V ní pak léčil nemocné, kterým kázal modlit se před křížem.

Brzy vyléčil ve vsi několik případů epilepsie a vrátil rozum jedné ženě, která se zbláznila, když jí při požáru uhořelo dítě. Záhy se rozneslo, že Jíra umí léčit a hrozilo mu, že ho církve prokleje a nechá upálit. Ale tomu zabránili cizinci. Farář, který Jíru podezřívával ze styků s ďáblem náhle změnil názor a prohlásil Jíru za sluhu Božího, jenž svou moc uzdravovat dostal od Boha. Stalo se tak poté, co farář, mučený bolestmi hlavy, chtěl nechtě navštívit Jíru a požádal o pomoc. Po nedělní mši, kterou farář neobvykle rychle ukončil, přistoupila k Jírovi kuchařka z fary a pošeptala mu, že má přijít za panem farářem na faru.

Tam pak, beze svědků, požádal farář Jíru, zda by ho mohl zbavit bolesti.

„Velice rád Vám pomohu, velebný pane, ale mé léčení může mít úspěch jen když se pomodlíte před křížem v mé světnici.“

„Jak to, Jíro! Já, sluha Boží se mám jít modlit k tobě domů. Cožpak se nemodlím zde v kostele každý den?“

„Velebný pane, věc se má totiž tak, že neléčím já, ale Bůh zkrze můj kříž.“

„Neznabohu! Jak si dovoluješ tvrdit něco tak hříšného! A vůbec!... kde jsi k tomu kříži přišel?“

„Visí u nás odedávna. Ještě můj praděd se u něj modlíval.“

„A jakto, že léčí teprve nyní?“

„Víte, to se stalo na Boží hod, když jsem se úpěnlivě modlil, aby moje Dorotka netrpěla. Ona totiž, velebný pane, dostala horkou nemoc a já jsem se bál, že umře. Tak jsem ji vzal do náruče a poklekl před křížem s úpěnlivou motlitbou o pomoc. A Bůh mne vyslyšel a Dorotka hned vyzdravěla. A pak, když přišla Hanáčkovic Květuše, že její teta je asi posedlá, že mívá pěnu u huby a válí se po zemi, tak jsem jí řekl, aby se teta pomodlila u mého kříže.“

„A ona se uzdravila?“

„Ano, velebný pane. Ďábel její tělo opustil a je už zdravá.“

„A co ti ostatní, ti se také jenom pomodlili před křížem?“

„Ano, velebný pane. Jenom se pomodlili a Bůh je uzdravil.“

„To je nemožné. Takové zázraky nemůže dělat sedlák!“

„Ale, pane faráři, neléčím já, ale Bůh.“

„Nerouhej se!“

„Tak pojd'te, a sám uvidíte.“

Farář, neustále hudrujíc na Jírovu adresu, přece jen šel. Bolesti ho k tomu dohnaly.

Nemohl, chudák, tušit, že Jíra používá mentální sondu, ukrytou v kříži. Celou legendu s nemocnou Dorotkou si samozřejmě vymyslel.

Farář přispěchal až večer, aby ho nikdo ze vsi neviděl. Tak se s Jírou domluvil. Ten ho očekával u dveří, do nichž farář vklouzl zcela ve tmě. Teprve pak Jíra rozžal svíci a zavedl pana faráře do světnice. Ten si nejdříve nedůvěřivě prohlédl kříž: „Takový obyčejný kříž, co se dává na hrob?“

„Máte pravdu, bude to můj kříž, až zemřu.“

„Tak co mám dělat?“

„Vůbec nic, stačí jen pokleknout a prosit Boha o pomoc. Když vás vyslyší, ihned se vám uleví. Já i s rodinou počkáme zatím v předsíni.“

Jak Jíra řekl, tak farář udělal. Ani se nemusel dlouho modlit, protože jeho bolesti hlavy (to se pak Jíra dozvěděl, když si prohlédl záznam sondy) způsoboval nepatrný zánět, který však hrozil přejít do rozsáhlého zánětu mozkových blan. Farář přišel vlastně „v hodině dvanácté“, za několik dní by mohlo být

na zákrok pozdě. Již při druhém opakování modlitby pocítil farář úlevu a po čtvrtém opakování se cítil zcela zdrav. Přesto však nedokázal povstat a zůstal klečel před křížem. Zavolal proto: „Jíro, pomoz!... Jíro!! Pomoz!!“

„Co se děje, velebný pane?“

„Jíro, nemohu vstát. Pomoz mi!“

„To nejde, velebný pane. Ještě nemůžete vstát. Musíte se dále modlit. Až Bůh uzná, že jste zcela zdrav, dovolí vám vstát. Musíte ještě pokračovat v modlitbách.“

V duchu si pomyslel: Asi to nebylo malé onemocnění, chce to delší čas. Sonda byla totiž naprogramována tak, že dokud proces hojení nebyl u konce, neumožnila léčené osobě odchod.

„Nechám vás ještě o samotě s Bohem. Sám poznáte, kdy jste zdrav,“ dokončil Jíra a odešel.

A skutečně, po dalších deseti minutách farář vyšel ze světnice s rozzářenou tváří.

„Jíro, měl bys ten kříž přenést do kostela. Je to hřích, mít jej u sebe ve světnici.“

„Pane faráři, víte, já si myslím, že kříž musí zůstat u mne. Jinak se Bůh rozhněvá a přestane léčit.“

„Nesmysl, proč by se měl hněvat? Zítra přines kříž na faru a já jej dám pověsit vedle zpovědnice.“

Faráře pohánělo k tomuto rozhodnutí čiré sobectví. Představa, že jeho kostel se stane slavným, že se začnou sjíždět davy, aby se nechaly léčit... Druhé Lurdy!

Ze svého nadšení však byl vyléčen velmi brzy. Jíra, než kříž odnesl, mentální sondu vypnul. Nevěděl, že sonda dále pracuje a její majitelé všechno sledují. Už při příštím kázání přišly na faráře opět ukrutné bolesti hlavy, ale tentokrát modlení před křížem nepomohlo. Naopak, bolesti se ještě zvětšily. Nebyly však způsobeny žádnou chorobou. To jen cizinci zařídili, aby farář zase trpěl bolestmi a byl tak donucen kříž co nejrychleji vrátit Jírovi. Farář, když zjistil, že kříž v kostele neléčí, poslal pro Jíru, aby si jej zase vzal domů. Večer pak, zas, aby nebyl spatřen, šel se ke kříži pomodlit. A ejhle, bolesti okamžitě zmizely.

Když pak po létech Jíra zemřel, přikázal farář postavit Jírovi pěkný náhrobek a na něm postavit kříž, který po jeho smrti ztratil léčivou moc...

...

Kapitán zvolna dokončil své vyprávění...

Jeho posluchači, kteří si mezitím posedali kde se dalo, zůstávali dál jako zařezaní. Po chvíli přerušil mlčení Roman.

„Takže vy jste zde byl celých čtyřista padesát let?... To je neuvěřitelné!“

„Ani se vám nedivím.“

„A co bude dál?“

„Náš pobyt na vaší planetě se chýlí ke konci. Do odletu nám zbývají dva dny našeho času, tedy něco málo přes rok vašeho času.“

„A nemohli bychom vás navštívit ve vaší lodi, než odletíte?“

„Nic tomu z mé strany nebrání. Jen nevím, jak byste zdůvodnili své dlouhé zmizení. Předpokládám, že byste chtěli zůstat na lodi co nejdéle a všechno si prohlédnout. I kdybyste se zdrželi jenom jeden den, vaše zmizení na půl roku vyvolá mezi vašimi příbuznými a známými poprask.“

„To je problém.“

„Ale nezoufejte, pokud je mezi vámi někdo, kdo na tak dlouhou dobu může nenápadně zmizet, milerád ho naší lodí provedu.“

„Ať jde Roman, stejně je to všechno jeho zásluhou, že jsme se seznámili. Je důchodce, řekne, že jede na půl roku k příbuzným a nikdo ho nebude shánět.“

Kapitán se usmál: „Právě jsem chtěl navrhnout totéž. Sledujeme vás už od chvíle, kdy jste nabudili naši sondu v soše. Jistě si vzpomenete na takového černého vousáče, co sedával v hospodě osamoceně...“

„To byl váš...“

„...ano, průzkumník. Sledoval všechno co děláte a když jsme zjistili, co jste všichni zač, rozhodl jsem se s vámi sejít.“

„Kapitáne,“ ozval se nesměle Mirek. „Doufám, že na nás nepoužijete emitor, abychom zapomněli?“

„Ne, nemám to v úmyslu, ale až do našeho odletu musíte mlčet. Netoužíme po tom, aby se o nás

dozvěděla vaše veřejnost a vlády.“

„Takže přece jen emitör,“ konstatoval suše Standa.

„...ano, ale to vás přece nikterak neomezuje. Jen nedokážete o naší existenci komukoliv říci. Mezi vámi samotnými se nic nemění. Až odletíme, blokáda pomine a pak bude jenom na vás, jestli věc zveřejníte, nebo ne. Osobně se domnívám, že tajemství zůstane tajemstvím. Jak jsem stačil poznat vaše společenské poměry, nic jiného než mlčet vám stejně asi nezbude.“

...

Čas odletu přišel sedmnáctého ledna. Kapitán jim oznámil přesný čas odletu: „S ohledem na rozdílný běh našeho a vašeho času se asi do časového údaje nestrefíme, ale buďte připraveni. Na okamžik se vám odhalíme. Naše loď se materializuje ve výšce dvou kilometrů nad Klášterním vrchem. Přijďte tam ke kostelu, snad nás zahlédnete.“

V mrazivém dopoledni se před kostelem sv. Anny sešli všichni účastníci našeho vyprávění. Slunce nízko nad obzorem vytvářelo zajímavou kresbu v jíním obalených větvích stromů, ticho bylo téměř hmatatelné. Podle kapitánových výpočtů měl odlet nastat kolem jedenácté.

Všichni netrpělivě vyhlíželi vzhůru. A pak se to stalo: Nebe nejprve změnilo barvu z azurové na modrošedou, pak zvolna tmavlo, až se celá obloha zatáhla tmavošedým oblačným příkrovem. Nad celým městem v údolí se rozprostřela mlha, jen na Klášterním vrchem bylo nadále jasno. Pak se v bleděmodrém záblesku objevila nad jejich hlavami loď. Přestože je kapitán připravil na její velikost, přesto jim vyrazila dech. Jakoby obří zaoceánská loď vzlétla nad jejich hlavy. Mohutné motory, palubní nástavby, směs koulí, polokoulí a válců, stožárů a různých výčnělků, to všechno v prostoru alespoň půl kilometru krychlového a navíc obalené lehkou září ochranného silového pole. Loď takto setrvala na místě několik vteřin a pak se ozval zvuk podobný vichřici. To loď nabrala rychlost kolmo vzhůru a zvuk rozráženého vzduchu burácel nad údolím. V několika vteřinách se loď zmenšila na pouhou tečku a pak zmizela.

Druhý den všechny noviny uveřejnily zprávu o podivné bouři, která se strhla nad městem. Trvala jen krátce a nepřinesla žádné škody, ač její zvuk věstil hrozivý orkán...

KONEC